

GAZETA LITERARĂ

Anal IX nr. 5 (412) **ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.** 8 pagini 50 bani
Joi, 1 februarie 1962

CITIȚI ÎN PAGINILE 2-3-4-5:

Cuvîntul participanților la Conferința pe țară a scriitorilor

Cuvîntul acad. TUDOR ARGHEZI

cu prilejul alegerii sale ca președinte de onoare al Uniunii Scriitorilor

lubiți colegi,

Dacă m-am adresat dv. cu calificativul „lubiți”, este că, deși în formă poate excesiv de exigent, în fond vă iubesc, pentru că iubesc fierbințe și ațurată noastră de meserie de a face cu vorba goale lucruri deplin și mult din nimic. Vă iubesc și atunci cînd s-ar părea că v-am lăsat mai puțin. Dragostea de condei implică dragoste de oameni și de fiecare confrate în parte.

Să nădăjduim că din Conferința noastră, cu accentele cînd mai dulci și cînd mai aspre, ne rămîn un imbold și un optimism: sus inimile, mereu mai sus!

Vă mulțumesc emoționat că mi-ați acordat un titlu pe care scrierile mele nu simt că l-ar merita.

Să mulțumim cu toții de prilejul consimțit oficial că ne adunăm în cea mai frumoasă sală a Republicii, dintr-un palat altădată regal.

Suveranitatea de azi e a poporului, a poporului nostru, pentru care ne silim să scriem lucruri. Literatura noastră e a lui. De la el am învățat cuvintele și mai grele și mai delicate pe care le folosim. Apoi, noi nu mai sîntem niște izolați între niște fronturi confundate. Toată strălăcirea pește țări și mări și oceane ține azi, în epoca de apogeu a muncitorilor și a țărânilor noastre, că există o Romînie și că Romînia strălucește.

Mamuscritele noastre, poezia și proza noastră colindă, odăla cu soarele romînesc, toată lumea, tîlmăcită în cîte limbi poate. Ne bucurăm ca scriitorii, ca romîni și ca muncitori.

Mi-am permis alături să deschid Conferința: cu părere de rău trebuie să îndrăznesc să o și închid.

Să trăiți lubiți colegi, să trăiți vioi și tînerește.

Să ne trăiască poporul, multe și mai multe alte mil de ani!

Să cînte și să se tot înalte.

Să trăiască noii descălecători și întemeietorii din nou al țării noastre.

Ei cunosc raul, felițatul destin să supraviețuiască mărețului lor act de încredințare de lume și de viață și să-l trăiască între noi. Adîncă plecăciune — rog-mă să mă leze — scumpului tovarăș Gheorghiu-Dej.

Cînte lor, recunoștință lor, slavă lor!

MULȚUMIM PARTIDULUI

lături de muncitori și țărani, „muncitori cu sapa”, — cum l-a însemnat într-un stih un înalțat de-al noștri — scriitorii sînt acei care, prin condiția lor umană de azi, marchează mai vădit adîncul transformărilor revoluționare din țara noastră.

Eram socotiți un fel de oameni fără căpătii, fără o îndeleatică pe care s-o fi putut mărturisii atunci cu glas tare, niște „scriitorii” pe hirtie, tovarășii de vis și de nopți înstelate cu vagabonzii, indivizi aprioric suspecți, ca unii ce și-ar fi pierdut îndreptările de identitate. Suspectați ne era chiar existența fizică, pentru a cărei dovadă făcîndu-se scriitorului nu era de ajuns, de parcă nașterea lui însăși dădea de bănuț, ca o incensare subversivă.

Cînd acum 50 de ani în parlamentul de-atunci, un deputat care pesemne știa și romînește nu numai franțuzește, și care probabil nu se uitase în oglindă pentru a se identifica cu Farfuride, a propus o pensie văduvei lui Caragiale, un altul a întrebat cu seninătate și senilitate:

— Dar ce era Caragiale asta?

— Scriitor, l-a răspuns, doctul.

— Bine, bine, scriitor, dar ce ocupația avea?

Ocupația scriitorului, prin nu știu ce sinistru cîștină împărtășită de slujbă, era de a scrie acte de deces, în subsolul țării civile, privind al eternității de la primăria unui oraș de provincie. Cum să nu fi fost pesimiști bieții poeți fără ideal și leșire, cînd transcriau atîtea decesuri pe zi într-o singură urbe?!

Nu sînt departe acele timpuri. Sîntem încă mulți supraviețuitori, căci acei cărora li se contesta și nașterea, s-au încapăținat în fraudă și au rezistat.

Și totuși, după 23 August 1944, partidul ne-a adunat, din birouri de contopiști, de pe săliile tribunalelor, din camerele de la subsol ale portarilor de oțel, mansarde, din cafetele în care trîșau cu mirajul vieții împănienite de fum de tutun, din saloanele spitalelor de tuberculoși, din satele unde tinerii poeți de azi, de aici, se pregăteau să devie azei populari, cîmăreți de vreme triste și cîncele leghătesci de hăitucă, ce-a dat carte de identitate de scriitor pe care o purtăm cu mîndrie, ne-a dat diploma de ingineri ai sufletelor, ca pe niște tovarășii de luptă și de muncă.

Ajutați de partid am devenit oameni!

Nouă, cel mai vîrstnic, partidul ne-a deschis porțile renașterii, spre Răsărit, să ne bucurăm noi, dezamăgiți, posomorîți, neurastenici de altă dată, de soare, de lumină, de viață. Și ne-a pus în față cel mai frumos ideal pentru care a văsat vreodată vreun om să lupte și pe care comuniștii l-au păstrat neîntinat cu prețul vieții. Ne-a descătășat mințile acestea purtătoare de condei pentru ca în libertate să putem spune tot ce omenia din noi voia să spună pentru poporul din care facem parte, pentru dreptate, pentru dragoste de om, pentru încrederea în el, pentru înțelegerea lui deplină.

Partidul ne-a eliberat de stăpînire umilitoare a nevestii de tirania copleșitoare a Eului, pentru a ne regăsi mai mari, mai întregiți, în fiecare om, în toți laolaltă. Ne-a pus în armonie gîndurile cu faptele, pentru a duce o viață pe care să n-o macine, să n-o roadă ca un vierme lăuntric, procese de conștiință și reneșcări tirzii.

Luplăm cu toate puterile noastre pentru a ajuta la fărîșirea aceluiași drum și fericele căreia comuniștii l-au durat o așteptare de timpuriu, și a cărui lumină și căldură se revară asupra întregului popor.

Partidul a făcut din nobilul sentiment de scriitor, un crez, un țel al luptei pentru binele poporului.

Atunci cînd partidul, reluînd spusese lui Gorki, ne-a întrebat: „Cu cine sînteți voi, slujitorii al condeielor noștri strîngiți cu țara și puterea ființei noastre?” Cu poporul!

Am făcut-o cu bucuria și mulțumirea cu care acum, după ani și ani, ne întorcem uneori la casa copilăriei din satul în care ne-am născut și în care regăsim chipurile colectivităților de azi, reintinerite și curate.

Noi toți, tineri și vîrstnici, sîntem în al poporului. Cîna a fost tovarăș de uzină sau de prașină nu-și uită pe acel a căror sudoare le-a picurat pe braț și cu cum ar fi fost de pe propria lor frunte.

Mulțumim pentru tot, partidului.

Sînt, alături de noi, mulțime de scriitori tineri. S-au născut în spalmatele mamelor văduvite în chip absurd și criminal înainte de vreme, și poartă amintirea fațărilor între-văzuți o singură dată de ochi mîrași cu bulbul tulburat de înfîia descoperire a luminii, vîntul bombardamentelor confundate cu furtunile, urmele sărăciei de multe ori seculară, ajunsă în generația lor, la soroc. Mai simț încă în țâpîi urma spinilor de pe maldane sau toloacă, iar blînda bățătură a tocului se înfrățeste repede cu cea veche, a sapelei. Toți aceștia sînt fiii poporului. Dacă Malakovski a putut spune cu emfază: „Revoluția sînt eu”, aceștia pot spune: Noi slujim poporul care-și cîntă acum munca și apri-giile lui năzuințe, după ce atîț amar de secole și-ă cîntat suferința. Talentul multor tineri poeți de-aci vine de departe, cum a venit lumina de polană de pe apa Moldovei sau Ozanel din sufletul de poet al minunatelor stele căzătoare în ploaie de lumină, bietului Labiș, cum vine lumina atîtor stele pornite de demulț și de departe. El aduce din întunericul vremurilor bobul aprins, cel fără de stingere.

Toți acești tineri scriitori sînt crescuți în anii aceștia de partid. Mirosese încă a fum de atelier sau a cîmp. În bondița lui de miel, Labiș părea el însuși un cirilnaș neastîmpărat și cu gravitații de țărăni care asculță ecouri numai de el auzite. Trăiau încă oțetele pe care le-a pășcut în satul lui moldovean, cînd, crescut de partid, ajunsese un nemuritor poet al poporului nostru.

La fel: Nicolae Stolan, Ilie Constantin, Ion Gheorghe, Cezar Baltag, Nichita Stănescu și mulți alții.

Intuițiile lor priviri au cuprins, pentru ultima oară în țara noastră, privilegiile satelor robite, a oamenilor obidiți și scăzuți de umilințe, mai înainte de a simți căldura zilelor de azi — și aceasta n-o vor uita niciodată. Ei au trăit tăcerile mute de la gura cuporului ale mamelor lor, de la care au învățat nealterat, oțitul și de ură și de dragoste al străbunilor, trecut peste milenii prin viu grai.

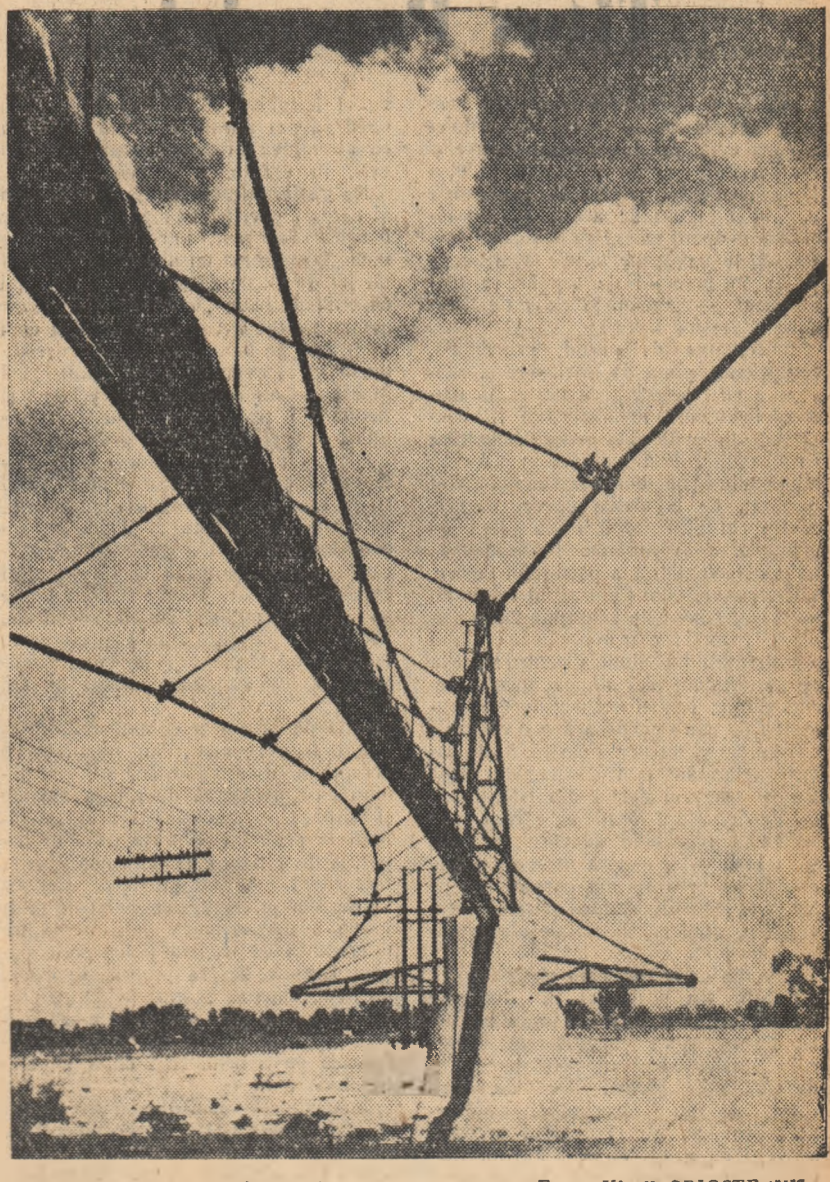
De-aci dragostea lor nemăsurată pentru partid. De-aci credința mea că el vor da operele mari pe care partidul și poporul le așteaptă.

Aceștia ne sînt în totul tovarășii de muncă. Trei zile în șir ne-am întrunit la Conferință pentru a judeca împreună frățește, ce am făcut și ce avem de făcut de aci încolo. Raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, are înscris în planul de 6 ani și sarcinile ce ne revin nouă, scriitorilor, în construcția socialismului, sarcini destinate să ridice sufletele oamenilor la înălțimea vremilor pe care le trăiesc.

Și am făcut și noi zilele acestea ceea ce au făcut toate colectivele de muncă ale uzinelor. Avem în ei buni profesori... și critici de altfel. Ne-am întrunit să vedem ce putem face pentru a împlini și depăși planul, care ne sînt investițiile de idei, și care ne sînt rezervele ascunse, — dacă pe rezervele de talenț le lasă vreodată inima să rămînă ascunse.

Experiența noastră din ultimii cinci ani ne-a fost deosebit de prețioasă îmbogățită de direcțiile salutului adus de partid constituțiilor noastre.

Acolo în sala ce clocotea de a-plauze și fremătă ca o pădure învîntată, pe care n-o s-o uităm niciodată, ne-am săpat în suflete tot ce poporul așteaptă de la noi. E mult. E grea sarcina. Dar noi cunoaștem ce spun în asemenea împrejurări muncitorii — minerii, oțelarii, lam-

Peisaje noi pe întinsul patriei

Foto: Virgil CRIȘTEANU

Să fie salvată viața lui Antoine Gizenga!

Abia s-a împlinit un an de la asasinarea patriotului congolez Patrice Lumumba de către forțele reacționare sprijinite și stimulate de cerurile colonialiste ale occidentului — și jată că din nou zărele ne aduc din Congo știri îngrijorătoare. Antoine Gizenga, vicepreședintele guvernului congolez și președintele partidului solidarității africane, a fost invitat pentru explicații la Leopoldville și găzduit la reședința din capitala Congoului a Organizației Națiunilor Unite — pentru ca, chiar a doua zi, să fie luat cu forța de la această reședință și „transportat noaptea într-o direcție necunoscută”.

Cu drept cuvînt un deputat al parlamentului congolez a declarat unui corresponsal al agenției Tass: „Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

zenga este evidentă, așa cum a fost și în cazul arestării lui Lumumba. Se urmează exact același drum ca și atunci. Totul este pus la cale și plămînit de minți mestere în asemenea tertipuri și încensări, mințile meschine și cu o lungă tradiție de miselie ale colonialiștilor.

Această lungă, prea lungă tradiție, trebuie să fie curmată! Ea a suferit în ultimii ani serioase și grave știrbiri dar, din nefericire, primejdioase rămășițe ale dominației colonialiste mai dăinuiesc, desigur că făcîndu-se disimulate, sub diferite forme care însă nu mai pot înșela pe nimeni. Opinia publică mondială este, în privința aceasta, edificată.

La O.N.U., acțiunea energetică de protest a țării lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică, nu conține o clipă. Pînă la urmă, colonialismul va fi desființat. Ceea ce se întîmplă în Congo reprezintă una din ultimele lui zvîrcoliri. Arestarea ilegală a lui Gizenga, cu pretrecute acum un an. Temerile sînt foarte întemeiate. Antoine Gizenga a fost cel mai apropiat colaborator al lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

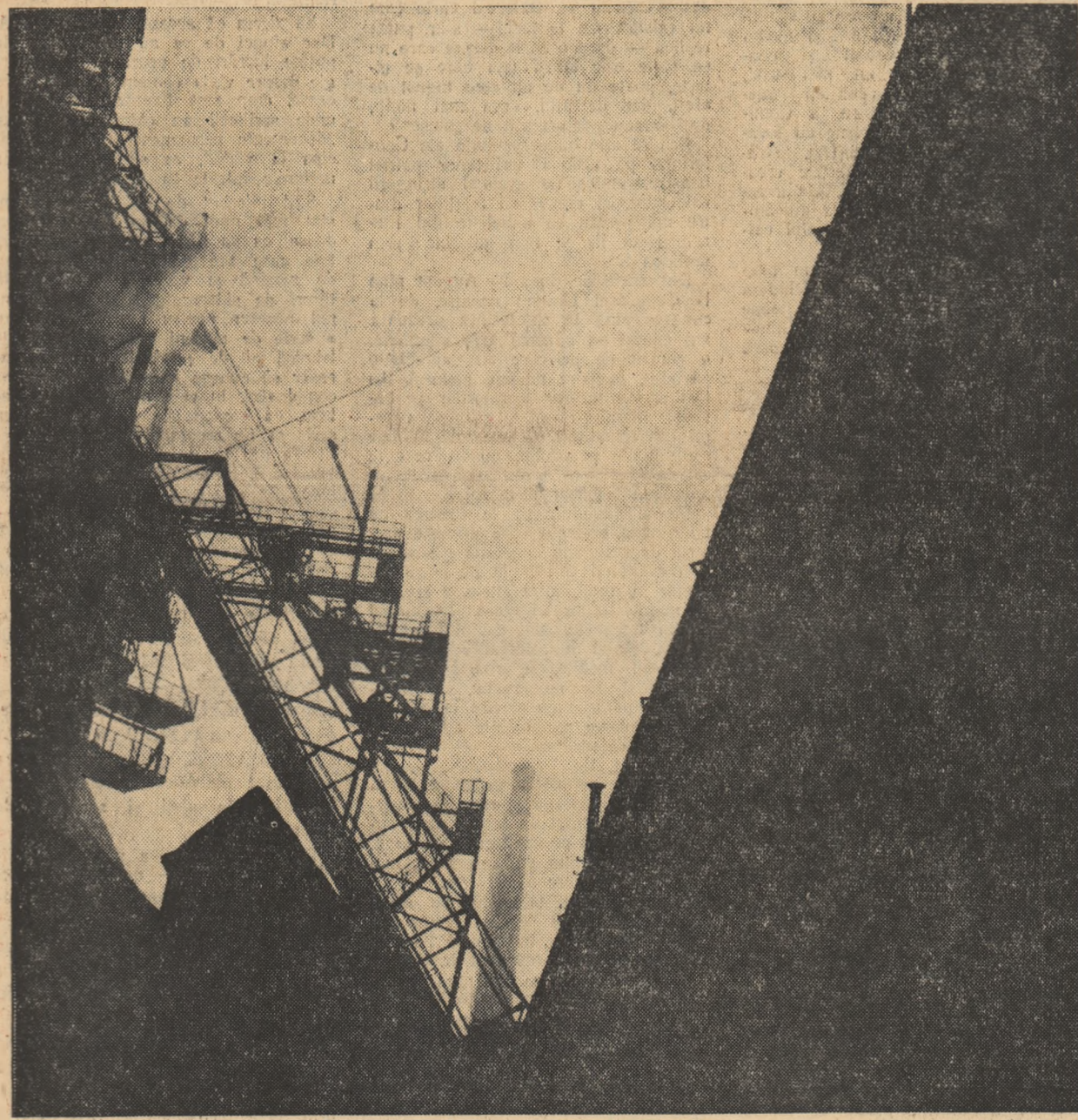
„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

„Ne temem serios să nu se repete tragedia din anul 1961 cînd a fost ucis Patrice Lumumba”. Și, într-adevăr, faptele care se petrec în prezent repetă punct cu punct ceea ce îngăduința față de organelor O.N.U. arestare care poate fi prologul unei acțiuni criminale împotriva lui Patrice Lumumba și, ca și acesta, este patriot și democrat, luptînd pentru independența patriei.

Furnalele Hunedoarei

Foto: EDMUND HÖFER

Drumuri prin Cuba

25 AUGUST

răbiți grăbiți, grăbiți. Nu-i timp de noțat. Coborîm în hol cu bagajele. Nicolas Guillen ne conduce la autobuz. Intirziată. Mașina plină. Artiștii și scriitorii cubani (însoțitorii noștri). Artiștii și scriitorii din America latină și Europa. Ba zărim și-un japonez uscat și pămîntu, cu tot soiul de aparate de fotografie atîrnate de gît. Delegația scriitorilor sovietici: Mihail Stelmach, Elena Colicina, Granin. Cehoslovaci: cunoscutul romanțier, fost președinte al Uniunii scriitorilor cehoslovaci, Jan Drda, criticul Olersini, directorul teatrului de stat din Bratislava și încă cîte-neva, un compozitor.

Postul vizezator Carlos Augusto Leon, romanțierul Carlos Luis Tallas, e.c. Miguel Salabert, vioi și spirital ca-notdeauna, o tachi-nează pe Olimpia, translațoarea noastră, o față sensibilă și dragă, care are logodnicul în Republica Democrată Germană (studiat la Institutul Economic din Berlin) și pe care va trebui să-l aștepte credincioasă patru ani... Cum! Să pierzi alina timp! — se scandalizează

ză Piratul fals indignat „să-i lipsești pe atîția care ar putea...” și reușește numai bine s-o îngrozească: Quelle horeure! șoplește ea palidă, cu ochii aprinși, și-și zbrîncește nasul, cutremurată. Quelle horeurs! Je l'attendrai! Je l'attendrai! („Ce oroare! Îl voi aștepta! Îl voi aștepta!”).

„Se pare că fidelitatea e o trăsătură specifică femeii cubane — spune taticu.”

Plecăm la ora 8, c-un soare vesel care ne joacă în geam. După ce ieșim din Havana, pe-o șosea bombată, turnată parcă n-oțel, cu lumina care ne frige ochii, printr-o plantație pitice de ananasi, cafea, trestie de zahăr, pădure de banani și palmieri uriași, notăm telegrafic datele biografice a.e. translațoarei noastre, Olimpia Si-gorrona, date care pot constitui biografia sumară a multor tineri cubani: 20 de ani. Ten pur; ochi frumoși, umbroși, de căprioară. Studentă la un institut în care se predă aproape graubî. Învață germana. Se perfecționează în cunoașterea limbii franceze. Dimineața lucrează la Institutul de Petrol. „Sînt atît de multe lucruri de făcut, că nici nu mai știu cum să-ți împarți timpul!” Opt ore pînă la prînz lucrează la Institut. Secretară. Cunoaște dactilografia și stenografia. După masă învață frecventăză cursurile Institutului de

limbi străine. Cuba nu este sola! Tinerii cubani trebuie să dezvolte legături politice, economice și culturale cu toate țările. Cu țările socialiste în primul rînd. Trebuie să învețe limba tuturor popoarelor. Cuba intră în circuitul lumii contemporane. După orele de învățămînt devine ea însăși profesoară. Activează în brigăzile tinerilor alfabetizatori. Lucrează seara pînă tîrziu. Îi învață pe alții să scrie și să citească. Fidel a declarat anul 1961 anul învățămîntului. Pînă la sfîrșitul anului Cuba trebuie să devină „teritoriul libro de analfabetism”. Fiecare cuban trebuie să știe să scrie, să citească și să gîndească. Fiecare cuban să devină un om cult. „Defender la Revolución es defender la Cultura: Defender la Cultura es defender la Revolución”. E membră a organizației revoluționare „Federatia femeilor cubane”, prima organizație revoluționară feminină din America — și, bineînțeles, membră a organizației „Tinerii muncitori”. Aspirățiile ei? Pentru toți tinerii cubani, cea mai fierbinte aspirație e să devină marxști. Un exemplu demn de urmat îl constituie fratele ei care învață la Moscova și... ei bine, da, logodnicul ei care studiază economia politică la Berlin și pe care îl va aștepta, ani, ani. Je l'attendrai!

„Se pare că fidelitatea e o trăsătură specifică femeii cubane — spune taticu.”

Plecăm la ora 8, c-un soare vesel care ne joacă în geam. După ce ieșim din Havana, pe-o șosea bombată, turnată parcă n-oțel, cu lumina care ne frige ochii, printr-o plantație pitice de ananasi, cafea, trestie de zahăr, pădure de banani și palmieri uriași, notăm telegrafic datele biografice a.e. translațoarei noastre, Olimpia Si-gorrona, date care pot constitui biografia sumară a multor tineri cubani: 20 de ani. Ten pur; ochi frumoși, umbroși, de căprioară. Studentă la un institut în care se predă aproape graubî. Învață germana. Se perfecționează în cunoașterea limbii franceze. Dimineața lucrează la Institutul de Petrol. „Sînt atît de multe lucruri de făcut, că nici nu mai știu cum să-ți împarți timpul!” Opt ore pînă la prînz lucrează la Institut. Secretară. Cunoaște dactilografia și stenografia. După masă învață frecventăză cursurile Institutului de

drumul către Matanzas, cartierul nou cu 50.000 de case. Cartierul de Est al Havanei construit de 2 ani, imediat după triumful Revoluției, pe fostele terenuri ale oamenilor lui Batista, jefuite spre a fi speculate după sistem american, transformate în parcele și vindute la prețuri fabuloase. În Havana ca peste tot în marile aglomerații citadine capitaliste, problema locuințelor pentru oamenii simpli, pentru muncitori era foarte acută. Poate mai acută decît oriunde.

În apropiere se află „Canello” plaja creată de Guvernul Revoluționar pentru odihna oamenilor muncii, carbonares din Cienga de Zapata, pescadores din provincia Matanzas, campesinos, etc.

Ne îndreptăm spre Matanzas. Plantații decorative de hegenue, o plantă textilă, un fel de cîneșă cubană, mult redusă ca înălțime, dar infinit mai groasă și cu-o fibră puternică ce-a dat naștere unei întregi industrii. Se pot construi funii pentru toți „disperații” neconsolați care și-au pierdut pămînturile în Cuba. 90 la sută din întreaga suprafață a țării era folosită pentru agricultură. Aproximativ a cincea parte se afla în mîinile companiilor americane.

„1,5 la sută din proprietarii de pămînt, pînă la apariția legii privind reforma agrară din mai 1959, dețineau 45 la sută din suprafața de pămînt, în timp ce 70 la sută din proprietarii de pămînt nu dispuneau decît de 2 la sută din suprafața de pămînt. Este semnificativ că procentul, menționat mai sus, de 1,5 la sută de mari latifundieri foloseau în medie numai o cecime din pămîntul arabil pe care

CONFERINTA PE TARA

Discuții

Titus Popovici

Anii care au trecut de la primul nostru Congres au fost ani de rodnică creație, de realizări certe și multilaterale; ei au confirmat jusele liniei partidului nostru în problemele revoluției culturale; acești ani au făcut să ne apărăm mai clar lipsurile noastre, unele moștenite, altele apărute pe drum, în procesul de formare a noii literaturi, — precum și caile de lichidare a acestor lipsuri.

Îndrumarea de partid, principiile, competența, plina de înțelegere și răbdare a ferit pe scriitorii noștri, în momentul în care revizionismul își dezvoltă atacurile sale peride impotriva leninismului, de alungarea în masivă a nihilismului mic-burghiez, captivului și vaicaret, de biubieltii unor tragice, eorora, în alte părți, li s-a plătit un tribut greu și dureros. Întrețineri, fermite, leninism a partidului nostru, a Comitetului sau Central, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej au apărut înaintea noastră în perioada cultului personalității lui Stalin și pentru acestea ne manifestăm aici din nou recunoștință pentru că, scriitorii ideologi, marea de estire a tuturor victoriilor noastre. Avem dorința neîmplinită față de partidul nostru — singurul partid din istoria artelor și științei a României, care a spus cuvintele oamenilor adevărați, la greu și la bine — și asupra unuia din aceste dorințe ar vrea să mă opresc mai pe larg; și aceasta, după părerea mea, una din problemele centrale ale activității noastre.

Este vorba de cunoașterea vieții. Trebuie să ne adresăm la lucrările Conferinței pe țară a scriitorilor colectivității. M-au impresionat firescul acestor oameni, sentimentul lor de stăpîni, nivelul lor de gândire și de exprimare, universul lor moral, oglindind procesul pretrecut cu acești oameni într-un răsărit istoric nevăzător. Mi-am spus atunci ce bine ar fi dacă ni-am spus tuturor noastre scriitorilor, ar avea totdeauna aceste primums, ar avea pasiune și așteptări de viață. M-am gândit că ar fi bine să se scrie în „Sefetă”, între ce mai știu eu despre ei și între oamenii pe care-i ascultam vorbind, există o distanță în timp de câțiva ani; intensitatea acestui timp echivalează cu decențiile, iar eu nu mai știu în amănunt ce s-a petrecut în aceste decenții.

As fi îndreptat cu mine însumi, considerând că sint scriitor în această situație. Sint ferm convins că nu este mult timp ne mai știu eu despre ei și între oamenii pe care-i ascultam vorbind, există o distanță în timp de câțiva ani; intensitatea acestui timp echivalează cu decențiile, iar eu nu mai știu în amănunt ce s-a petrecut în aceste decenții.

Și nu pot să nu mă gândesc la faptul că, în timpurile noastre, cunoașterea a vieții, această indicație exprimă o necesitate, o obligație, o lege a creației literare și artistice a epocii noastre. Scriitorii singuratici, scriitorii care condeie să descindă unorii în lume spre a afla cum se numește curare plină de carei necesară cadrul și decolantul; scriitorii liniatice a cărui viață se scurge și se însoțește într-un perimetru redus, stereotip, — viața îi opune un alt tip de scriitor, bărbat, activist, pasionat și neobosit; un om care — asemenea eroilor săi cauta soluții problemelor vieții, căuta răspunsuri marilor întrebări contemporane, participa cu toată înțelegerea lui, cu enervarea, cu inteligența lui, la tot ce se întâmpla în jur; scriitorii care poartă spume cu legitima mîndrie că „nimic din ceea ce e omenească nu mi se străin”.

Suntem aici și eu vorbesc de o cerință obiectivă — și lucrul acesta devine evident la cel mai sumar examen. Literatura noastră a depășit faza de început, pe care și-a numit-o „faza apropiată”, în care ei eroii principali, dar mai ales autorii lor, „se apropiară”, „luau cunoștință”, „descopereau” realitățile revoluționare.

Acum 17 ani care valoroză cit o întreaga istorie, îl obligă pe scriitor, dacă într-adevăr vrea să spună ceva oamenilor să vorbească despre ei, să vorbească adică din interiorul acestor lumi noi.

Sintem cu toții de acord că eroul cel mai interesant, cîmp nelimitat de investigații, omul cu un univers sulește de o mare forță și puritate, nu mai este o excepție, „sămînța din care va crește copacul”, „mugurii viitorului”, ci realitate de masă, care trăiește, muncеște, luptă, crează. Ambia fierăriea dintre noi este, cred, să dea viață în paginile cărților sale unui astfel de erou, cu toată bogăția vieții sale interioare, cu toată complexitatea, lui. Dar ca să transmită vibrația și intensitatea vieții unui asemenea erou, trăsăturile lui morale trebuie să le ai tu, ca scriitor și ca om.

Pentru că nu e vorba, nu poate fi vorba numai de cunoașterea unor procese tehnologice, ar fi prea puțin, prea simplă; ele se pot învăța și din niște manuale; e vorba de cunoașterea unor relații umane, noi, de desăvîșire, noi, revoluționare — și în fața lor, pentru a le înțelege, pentru a le găsi toate semnificațiile, scriitorul nu poate fi nici spectator, nici simplu „cronista”. El trebuie să se integreze în acest proces asupra căruia să acționeze și care va acționa asupra lui.

Nu numai comoditatea, nu numai suficiența și autoînălțarea sint piedici la care ne ținem, ci și primul rînd „spiritului de căutare”, urmările devastatoare pe plan moral ale individualismului burghiez, obținutarea ideologică. Cred că pot afirma cu toată hotărîrea că altitudinea în fața cunoașterii vieții este, în esență, o altitudine politică.

Ne găsim adesea în fața unor lucrări și a unor autori și închipuie că un mic burghiez înghesuț într-o saloapă de vin, „ipso facto” un dirz proletar. Nici un fel de decor „socialist”, nici faptul că eroii își spun „tovarășe” (și unorii cuvîntul și tot altă de straniu ca și cum l-am auzi pe hatmanul Arboare adresându-se cu „tovarășe” lui Ștefan cel Mare) — nu pot camufla vechile și rasulitele ponciturii burghieze, triumphant, vulgarizante de bulevard etc.

Circula afirmația: „adevaratul scriitor se documentează tot timpul”. Cred că în înțelesul meu afirmația „adevărata” este înșelătoare. Nu este îndiferent de ce se documentează scriitorul se documentează la Capșa, deși cei drept și aici s-au schimbat multe — sau în mijlocul vieții adevărate, acolo unde pulscăza ritmul epocii, acolo unde oamenii parcurg pe planul universului lor sulește decenții în doi ani.

Este de presupus că un scriitor talentat (unorii mai doza talentului o acceptuie ușor agnostica și conștientă) cu „prețurile de-a lega cuvîntele și situații” — talentul adevărat, însemnînd în primul rînd forța de a descoperi și de a reda ceea ce e nou, esența lucrurilor) este de presupus deci că un scriitor precupțat, dar victor de falsă teorie a documentării permanente înghesuț în țară, va putea scrie paginile înșelute despre propria sa boală de ficat, astenie, contradicții cu portarul său cu taxatorul care n-are maruții. E sigur însă că asta nu înțerează pe nimeni. Nici chiar pe bolnavii de ficat.

Subtextul formulei de mai sus e alts: scriitorul adevărat se documentează permanent acolo unde ideile marile ale epocii sint ogîndite în procesul muncii. Dacă succesele literaturii noastre confirmă din plin acest adevăr, dacă avem oprită de pe acum în patrimoniul culturii naționale, nu e mai puțin adevărat că există și cineva însușesc, puțin și drept, dar unorii dureroase — și ele arată de asemenea că scriitorul care nu este într-o permanentă osmoză cu mediul din care și extrage eroii și conflictele, se condamnă singur la sterilitate, la eșec, la nepăsare. Falsul conflict, unorii împrumutate și transplantate artificial într-un terat care, ca să zic așa, nu e propriu — colecții de estropiaji morali, apar în condiții de autorul atras spre „ocniri dramatice nu cunoaște dramaticul adevărat al epocii noastre.

De aceea, de la scriitorii literaturii noastre să imbogățească simțurile, memorii scriitorii au de o contribuție serioasă, rod la cunoașterii vieții, al absurdității curajoase a problemelor contemporane. Nivelul general al literaturii noastre a crescut; cred sincer că toate acestea prevestesc oarecare marșuri care se așteaptă de la această tribună să vrea să adreseze o chemare tovarășilor scriitorii fără deosebire de vîrstă; pentru că în realitate nu există scriitor adevărat bătrîn.

Să transformăm viața scriitorilor Uniunii noastre, într-un adevărat foru, în care să ne comunicăm, să analizăm împreună descoperirile noastre, să urmăm împreună cum toate acumularele se transformă în creație literară și în primii rînd să facem din participarea activă, concretă, la creația tovarășilor noastre cărți, o chestiune de onoare personală.

Să facem în așa fel încît cei care se sustrag de la această acțiune să se simtă simțenți. Cred că la această chemare, a carei forță o va constitui fără îndoială exemplul personal al scriitorilor înfrunți trebuie să asociem și pe tovarășii noștri critici literari; nu e nevoie să demonstrez de ce.

Viața noastră literară din ultimii ani a doborât falsitatea unor încercări izolate de a cuprinde scriitorii, criticilor, de a-i transforma pe aceștia într-un soi uman și cărui singură menire e să se extindă (gradat și ierarhic, bineînțeles) în fața creației „pure”. Nu e mai puțin adevărat că nu poate exista o analiză competentă a operei literare, atunci cînd celui care-o face îi sint ocunoscute toate datele esențiale ale realității; în cazurile acestea dogma și schema precocupțată funcționează în mod înșelător, spre paguba tuturor.

Referindu-se la cinematografia vorbitorilor a arătat că Uniunea Scriitorilor a acordat încredințat de puțina atenție acestui important domeniu al creației artistice, unde prezența scriitorilor este deosebit de necesară.

Încheiere, vorbitorul a spus: Tot ce este mai bun în această țară s-a unit în jurul partidului nostru, s-a identificat cu politica lui nicodată demnită de politică, nicodată, în nici un domeniu, infirmată de realitate; același lucru se poate spune și despre frontul nostru literar. Toți sintem convinsi că, într-un asemenea climat, operele noastre vor cunoaște o tot mai mare înținerie.

vădă cum citeau oamenii muncii la noi, cum ne ascuțeau și adeseori cum ne sfătuiseră. Aceste sfaturi înțelepte valoroză de o mie de ori mai mult decît echilibrata verbală a estelilor burghieze.

Totul e pentru noi doar să ascultăm mai bine ce spun muncitorii, țărăni, intelectuali despre scrierul nostru — și să încercăm din toată inima, nu numai să educăm, să învățăm cititorii, dar mai ales să învățăm de la ei, să învățăm de la eroii înaintați ai vieții.

Vorbitorul a citat apoi un fragment dintr-o scrisoare trimisă de un fost taciator de lemne, pe nume Gheorghe Palade, din Năsăud, în cadrul unei discuții desfășurate în „Știința ține reticulul”: „Un arbore crescut în masiv se înalță drept, fără colțuri. În comuna epocai își fac un climat local propriu, trăind mult și bine pe acest sol. Un arbore ce crește singuratic, are crengile lăbărate pînă la pămînt, ciocinos, simțit, pușay, și pămîntul este spulăat de ape și dus din jurul lui și crengile rupe de vînt. Cînd ești despărțit de colectiv ești ca un arbore răzlet și îl porți toate ca-rectorele”. Am insistat asupra acestui exemplu pentru că el are un tle pentru noi scriitorii. El constituie un îndemnul nu numai pentru abordarea unor astfel de subiecte în cărți, dar și pentru meditații mai cuprinzătoare asupra vieții.

Vreau să spun cîteva cuvinte despre dezvoltarea poeziei noastre în ultimii ani. Sint de acord cu analiza făcută în raport și nu vreau să mai repet anume aprecieri. Un exemplu convingător al imbogățirii liricii noastre, al diversității ei, îl constituie activitatea evident matură a unor poeți din generația mea. Preferînd te-tele directe, ale actualității „socialiste”, căutînd în simțurile spectaculoase dar profund, vom înțini de exemplu la Al. Andrițoiu o gamă întreagă de forme și modalități poetice, mergînd de la madrigal pînă la oda vastă, cuprinzătoare; la Tiberiu Ursu, lirismul concentrat, izvorînd din idei poetice foarte originale — după cum se poate vedea în volumul său recent apărut; Ion Horea se dezvoltă în „Coloana în amiază” ca un poet reflexiv și autentic; totodată; Aurel Rău inclînă în ultimii ani spre pastel și poezia de sugestie; iar Iureș și dețivul vechie calități de poet de vînt devotat cu accentuă sârbire, pamfletare. M-am oprit la ei, fiindcă am urmărit mai îndeaproape dezvoltarea fiecăruia. Deci și în acest caz, nu numai că nu e vorba de o „nivelaie” a poeziei, cum afirmă calomnitorii noștri, ci tocmai invers.

Spre vîntul unui munte de zec de cărări greie dar frumoase livești în felul lor important este să așine șos, să nu se influențe printru stînci și prapăsi. Pericolul acestor infundături există și despre ei trebuie să vorbim desigur. Darea de seama prezentată la Conferința noastră arată că, în ce privește poezia, acest pericol se manifestă în două sensuri — pe de o parte banalitatea de gândire, versificația comodă și plată, pe de altă parte evazionismul, tendințele spre arhemism.

Sint unii poeți care cred că se pot salva de la banalitate, sînd în cealaltă extremă. Ei cred că în felul acesta devin mai interesanți, că pasimite „inovază”. Și să vedeți cum arată aceste „inovări” chiar sub para unei poete care începuce, cum se spune, bine.

Întreaga societate publică în „Gazeta literară” a avut o mare punie. „Ma obosit Amorul care-și deslinse arcu”, „Și celălalt de altele — Livada ce-mi umplu / Cu miere negri-mă la-guri pe care vii aude / E. despărțire. Darnic, de suc mi-necară acul / De grele războaie, ce cu iubirea duc / Mi-e scutul cum e sila și mica / Cu arce / Înnoadă, uderi iederi ce cîng de-a berbeleacul / Și-nu string în chingă scurta puteri și mestesug.”

Se pot avea comun toate acestea, cu eforturile poezilor noștri din toate generațiile de a crea o poezie înfrădețor, nouă, bogată și generoasă în idei, scrisă într-o formă expresivă, care să nu se abată de la caracterul popular al artei, trăsătură de bază a realismului socialist? Bineînțeles, nimic! Prin asemenea false „cudături” nu poți deveni mai interesant, mai original. Ele duc la infundături nu numai de expresie ci și de idei, de conținut, iar noi nu ne pot fi indiferente ideile, mesajul poetic — ca și forma artistică de altele în care sint ele transpuse. Noi nu putem scrie două feluri de poezii: una, așa-zisă pentru mase, iar alta pentru rafinați și cercurile înguste de „alesi” și snobi. Cine crede că poate proceda așa, își face rău în primul rînd propriului talent.

Oricum, între aceste tendințe diametrice opuse, între ceea ce este cu adevărat nou și vechile elipse ale poeziei decadente, nu poate exista nici un fel de coexistență pasnică. Modalitățile poetice diferite pe care le promovăm trebuie să pornească de la un fond de idei comune, de la o altitudine partinică.

Cîteva cuvinte despre critică. Majoritatea majoritate, cred, a scriitorilor noștri văd în critica literară nu un răs necesar ci un act superior de cultură și, într-un anumit sens, chiar de creație. Mă gîndesc că așa cum conștii folosesc în marea lor de ficcare și critica, pentru a îndrepta eroii și politici, pentru a spori frumusețea vieții, frumusețea caracterului uman, tot așa critica literară poate contribui din plin la imbogățirea literaturii noastre cu noi opere remarcabile, cu frumuseți noi.

În acest sens și în măsura în care se practică principial și în pronunțate, critica este un act de creație. Citeș cu atenție tot ce spun critici despre scriitori. Am senzația că dificultățile vii atunci cînd criticul trece de la problemele teoretice, absolute necesare pentru îndrumarea creației, la analiza vieii a operii. Teoriile estetice, fără aplicație, nu prea au eficiență. De aceea, prefer în general în generalitățile pe care le face, hai să zicem, tovarășe Vera Călin, criticile documentate, direcțive ale unor critici ca Paul Gheorghiu, Dr. S. Grohmalniceanu, de care nu ne putem plînge că nu au nivel teoretic sau suficiente lecturi din literatura universală.

Putem afirma că fiecare an literar, fiecare carte semnată de scriitor sau de maestrul nostru neîntrecut Tudor Arghezi, ca Marcel Bredășu sau Otilia Cazimir și pînă la unii poeți tineri, adăugate a spor de frumusețe și înținerie a copilăriei și tinereții. Este deosebit de interesant și aspirații înalte, începînd cu dragostea de viață, de muncă, de adevăr și cunoaștere — și pînă la dragostea de patrie, la recunoștința față de partidul care a schimbat bastelele în realități care de basm, aici în țara vechilor legende.

Sint multe cărți adevărate pentru copii și tineret, scări felurite și cău-tări rodnice. Dar pînă în acest dem-nicton există și încă mai multe poluri. Desi, la înghesuțul, diletanțismul nu se dă bătut și unorii chiar prosperă, critica îl observă cu intermitență și severitate ei cam ocazională nu poate avea maxima eficacitate.

La Consiliul nostru organizat de Uniunea Scriitorilor în 1960 și apoi în două articole mai ample publicate în „Viața românească”, am încercat o analiză a totemului poeziei pentru copii și tineret în ultimii ani. Printre altele discutăm, semnalăm și pericodul unor versuri moderniste, al încitului celor numite „de atmosferă”. Ce fel de atmosferă? Bineînțeles, una căldută, mic-burghieză, de seră, în care cresc haotic plante exotice cu forme ciudate, o atmosferă străină spiritului etic și estetice ce caracterizează educația comunistă a tinerei generații.

Care au fost rezultatele? Unii conțrații văzuți s-au sperdat. Nici nimic important e ca și renunțat deocamdată la asemenea exerciții formaliste, pernicioase.

Dar plătindu-le încă n-au dispărut. Ele sint versificate unorii altă de corect, aproape gramatical, incit stăi și te întrebă ce le lipsește totuși? Se pare că nimic altceva decît acest amănunt numit har poetic și ideie. Mai dă un singur exemplu. Printre cărțile de acest gen numărăm una recentă: „Ion-Petrut în Marle”. Ea este scrisă să răspundă seiei de cunoaștere a copiilor noștri, martori emoționați ai curcării cosmosului. Veseșirea acestei cărți sint semnale de Redu Tulescu și puse fiind lângă desene admirabile ale Cleiei Oltone care imaginează lîșnirea uzurleiorei rachetei în univers, ele au sprețelătoarea lor viață s-au sperdat. Nici nimic important e ca și renunțat deocamdată la asemenea exerciții formaliste, pernicioase.

Dar plătindu-le încă n-au dispărut. Ele sint versificate unorii altă de corect, aproape gramatical, incit stăi și te întrebă ce le lipsește totuși? Se pare că nimic altceva decît acest amănunt numit har poetic și ideie. Mai dă un singur exemplu. Printre cărțile de acest gen numărăm una recentă: „Ion-Petrut în Marle”. Ea este scrisă să răspundă seiei de cunoaștere a copiilor noștri, martori emoționați ai curcării cosmosului. Veseșirea acestei cărți sint semnale de Redu Tulescu și puse fiind lângă desene admirabile ale Cleiei Oltone care imaginează lîșnirea uzurleiorei rachetei în univers, ele au sprețelătoarea lor viață s-au sperdat. Nici nimic important e ca și renunțat deocamdată la asemenea exerciții formaliste, pernicioase.

orie reacții pur fiziologice sau numai observabile, refuzînd datele de conșșință. Lucrul acesta însă, noi nu-l mai putem face. Noi căuăm omul în-treg și este ușor de demonstrat că, indiferent de tipul, fie că este vorba de analiticii lui Marin Preda sau de observatorul lui Titus Popovici raportul între social și psihologic există, cu aspectele lui imbinat, prin raporturi sociale și psihologice indivi-duale. Iată deci că este vorba de o falsă alternativă și pentru care se cheltuieste altele eforturi inutile.

După ce s-a ocupat de nivelul studiilor de stilistică, vorbitorul a arătat că activitatea comisiei de critică a fost defectuoasă.

Un păcate comisă a amorții în ultimii doi ani și răspunderea lui revine mie în primul rînd, ca președinte al comisiei, multumindu-mă și mulțumindu-ne să facem planuri de dezbateri fără a căuta perseverenț să ne îndepărăm sarcinile. Cred că vitoarilor conducători a secției de critică li revine sarcina animării criticilor organizate printru critici, a unor dezbateri pe obiective mai precis delimitate și mai continue și în legătură cu ceea ce s-a spus, o organizare concretă a contactului criticilor cu viața.

În cuvîntul său Silviu Iosifescu n-a analizat în profunzime, cu simț de răspundere și în spirit combativ, cauzele deficiențelor din domeniul criticii literare. Vorbitorul a dat dovadă de lipsă de simț autocratic în ceea ce privește analizarea propriei sale activități în funcția de președinte al comisiei de critică, lucru pentru care a fost criticat de mai mulți participanți în cadrul discuțiilor.

Ion Pas

Inspirîndu-se tot mai mult din realitatea zilelor pe care le trăim — a spus vorbitorul — paginile pe care le scriem fiecare dintre noi, cu destoinicie înzestrîndu-l fiecăruia, și le încredințăm înapoi, acătuesc un tablou al vieții noi a popoului nostru, al admirabilelor lui curcării dobru-dite avînd călăuză și sprijin mobilizatorul partidului.

Măsurînd drumul pe care am pornit din ceasul cotiturii istorice a Elitberării și tot ce pe parcursul lui am înalțat, constatăm că existența noastră a capătat un conținut tot mai bogat și un pret tot mai mare și că putem cuprinde cu ochii și cu sufletul dimensiunile armonioase ale viitorului: apropiat, socialist, ale celui nu prea îndepărtat — comunismul.

Bilanțul înfruntărilor, care au schimbat complet înțelegerea țării și modii de viață al popoului și conșșința sa, e an cu an mai vast. Iată cum, datorită politicii înțelepte a partidului nostru, a Comitetului sau Central în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, străduințelor sale neobșnute, forțele creatoare ale oamenilor muncii, ale întregului popor au putut să fie descătuse pînă la temelii puternicului edificiu al construcției socialiste.

Vorbitorul a menționat că în timp ce în țara noastră a fost lichidată plaga ruginosă a celor patru milioane de neștutori de carte, președintele Kennedy a fost nevoit să recunoască existența în S.U.A. a 8 milioane de analabeți înregistrați.

Darea de seamă prezentată Conferinței noastre exprimă o realitate atuneei cînd conșșează succesele re-purtate de membrii Uniunii Scriitorilor în activitatea pe care ei au desfășurat-o însuleșii de dorința aducerii unei cit mai largi și mai de valoare contribuții în procesul de desăvîșire a construcției socialiste și la dezvoltarea revoluției culturale. Ele sint mărturia faptului că scriitorii s-au încorporat efortului unanim al oamenilor muncii, că au adunat documentele de partid, că au aplicat în muncă lor creatoare Direcțiunile Congresului al III-lea al partidului nostru.

Cînd nu am izbutit să facem o treabă coresponsuzătoare așteptărilor și cerințelor, cînd am scos cărți sau am alimentat paginile revistelor cu articole care nu justificau munca depusă și hîrnia de țipăr cheltuită, cauza a fost că ne-am depărtat de îndrumările care ne-au fost date, că n-am înțeles marea de ce, pentru cine trebuie să scriem — și cum.

Referindu-se la unii autori care scriu într-un limbaj alambicat, vorbitorul a arătat că un apreciat critic literar e prezentat de către un confrate al său ca „un eseist de excursie livrescă, margin în forme ceremonioase, umorist la modalitate”; despre altul ni se spune că este „un interpret rațional, supus la obiect și form în deciziune”; despre al treilea că „practică o critică de atașament, petulantă, înșind eroice sfîrșiri spre a nu leza susceptibilitatea autorilor”.

Fiindcă este vorba de „susceptibilitatea autorilor”, mi se pare că o ia dintr-o ei ea reacționează într-un mod care a trebuit să ne dea de gînd — și cum.

Referindu-se la unii autori care scriu într-un limbaj alambicat, vorbitorul a arătat că un apreciat critic literar e prezentat de către un confrate al său ca „un eseist de excursie livrescă, margin în forme ceremonioase, umorist la modalitate”; despre altul ni se spune că este „un interpret rațional, supus la obiect și form în deciziune”; despre al treilea că „practică o critică de atașament, petulantă, înșind eroice sfîrșiri spre a nu leza susceptibilitatea autorilor”.

Fiindcă este vorba de „susceptibilitatea autorilor”, mi se pare că o ia dintr-o ei ea reacționează într-un mod care a trebuit să ne dea de gînd — și cum.

Dacă avem în vedere orientarea tematică a volumelor de reportaj către realitățile majore, mari șantiere, cetăți ale industriei, regiuni agricole etc. dacă avem în vedere că aceste realități au fost investigate din unghiuri deosebite și s-au format sînturi personale — președinea pentru partide, scriitori, jurnaliști, mo-nografie, această activitate „peșteră”, etc. — se poate spune că general a fost integrată în procesul de creație și importantă ei nu este mai mică decît scrierul propriu zis, măiestria literară. Într-un asemenea caz, elaborarea literară există o relație de condiționare directă. Asupra acestui lucru, partidul ne-a atras neînclat atenția, îndemnîndu-ne să cunoaștem mai îndeaproape viața popoului.

Cu toate acestea, muncii lor, cred că reportajii au dobîndit în acești ani o oarecare experiență în ceea ce privește investigarea vieții, care poate fi utilă și celorlalți confrate. Acestea se adevărește și prin faptul că, cei care au scris în acești ani cărți interesante, inspirate din actualitate, — mai ales din rîndul tinerilor — sint același care au imbinat preocuparea pentru literatură cu activitatea reportajistică, cu activitatea „peșteră”, etc. — și se poate spune că general a fost integrată în procesul de creație și importantă ei nu este mai mică decît scrierul propriu zis, măiestria literară. Într-un asemenea caz, elaborarea literară există o relație de condiționare directă. Asupra acestui lucru, partidul ne-a atras neînclat atenția, îndemnîndu-ne să cunoaștem mai îndeaproape viața popoului.

Cu toate acestea, muncii lor, cred că reportajii au dobîndit în acești ani o oarecare experiență în ceea ce privește investigarea vieții, care poate fi utilă și celorlalți confrate. Acestea se adevărește și prin faptul că, cei care au scris în acești ani cărți interesante, inspirate din actualitate, — mai ales din rîndul tinerilor — sint același care au imbinat preocuparea pentru literatură cu activitatea reportajistică, cu activitatea „peșteră”, etc. — și se poate spune că general a fost integrată în procesul de creație și importantă ei nu este mai mică decît scrierul propriu zis, măiestria literară. Într-un asemenea caz, elaborarea literară există o relație de condiționare directă. Asupra acestui lucru, partidul ne-a atras neînclat atenția, îndemnîndu-ne să cunoaștem mai îndeaproape viața popoului.

noașterea vieții este o problemă complexă, care nu se poate confunda cu documentarea superficială.

Totuși, critica literară a făcut prea puțin pentru generalizarea experiențelor dobîndite în acest domeniu al activității scriitoricești, care este, după cum se vede, de o capitală importanță. Dacă în ceea ce privește analiza operei literare există noștri buni de-finitii, — stil, compoziție, metrolor etc. — atunci cînd vine vorba de-a cunoașterea vieții sint pușe în circulație tot felul de noștri, fără nici o acoperire științifică.

Se însemnează, în mod practic, termenul de „participare la viață”, în care unii scriitorii vîd secretul cunoașterii vieții? Astăzi, la construirea socialismului participă din toată inima sute de mii de oameni, dar numai a zecea mii parte din ei sint scriitorii. Sau ce însemnează, de pildă, termenul de „documentare permanentă”? Folosii de alții? Scriitorul e un receptor, el selectează înțocnirea impresiilor din afară, dar a spune atita este suficient? Dar unde e cău-tarea premeditată de a înțelege viața, preocupările celor care construiesc socialismul, străduința de a ne ridică la aceste preocupări? Procedeele prin care scriitorii cunoaște viața nu sint date pentru toțedeuna, ele depînd de epoca, de sarcinile istorice ale timpului său, trîind într-o perioadă de mari transformări, scriitorul trebuie să fie în pas cu ele. Noi nu trîim în condițiile unor relații sociale an-ciozitate, cînd cunoștințele căpătate în tinerețe, de pildă de Gogol, în privința vieții de provincie, servesc drept sursă de inspirație pentru toată viața. Vorbitorul a criticat documentarea superficială, precum și asazi-zarea teoriei a documentării „permanente”. Sub preferința ei de serozitate, se ascunde falsă teoria că „documenta permanent” și pe Calea Victoriei.

Să zicem că acceptăm această teză. Dar atunci de ce au apărut așa de puține lucrări de proză și dramaturgie despre viața contemporană a unor orașe, cum sint Bucureștii sau Cluj, unde scriitorii au obiceiul de a se „documenta permanent”, de a participa la viața”, ca să folosim chiar noștinile înțrate în uz?

Sint întrebate de obicei de ce am stat mai mult de obicei de la Hune-doaia, ca să scriu o carte de reportaj care are două sute de pagini de masină și vorbește despre 7-8 figuri de siderurgii? Afară de timpul necesar pentru familiarizarea cu o serie de noștiri noi și dificile, de tehnică și de producție, a fost necesar să cunosc Hune-doaia, orașul și combinatul, în cele mai diverse ipoteze, ca personajele despre care am scris să fie reprezentative pentru realitățile din partea locului, cit și pentru epocă, fără să recurg la explicații inventate sau preconcepute. În acest sens vedeam mea la Hune-doaia — unde am lucrat la zărnul locu, ceea ce mi-a permis să fin un contact direct și firesc cu oamenii, să mă aflu în miezul problemelor celor mai importante ale combinatului și orașului, să am sprijinul tovarășesc al unui colectiv și să nu mă simt stingher și izolat — a constituit nu numai o simplă strîngere de date, ci o adevărată școală a vieții, în sensul universităților gorkiene — care și-a lăsat puternic amprenta asupra întregii mele vieți și activități de reporter.

Documentarea — a spus în continuarea vorbitorul — nu se poate rezuma la inventarierea empirică a datelor realității.

Spiritul de observație, sensibilitatea artistică ce caracterizează pe scriitor trebuie în permanent înarmate cu cunoștințe ideologice și științifice.

În esență, e vorba de însușirea de către scriitorii a unui stil de muncă cerut de însăși epoca, stil leninist, prin care preocupările teoretice să se imbine cu o experiență bogată și practică, stil care permite bogății armonioase, cu preocupări multilaterale, care să poată afirma, parafrazînd pe poetul latin, „nimic din ce-i al socialismului nu-mi este străin”.

Lipsurile pe care critica literară le-a remarcat la volumele de reportaje, cum ar fi divagarea lirică fără acoperire, sau dimpotrivă, descrierea plată, fără har artistic, abundența de informație nedigerată, sau fuga cu orice preț după poante — se datoresc în primul rînd unor lacune ale cunoașterii de care nu sintem scitifi nici unul din noi.

Dacă reportajul a reușit să dea imaginea în mare a unor regiuni sau localități industriale, să celebreze măreția lor, frumusețea muncii elibere-tate, nu este mai puțin adevărat că adeseori descrierile pluse într-o atmosferă vagă, au un fel de caracter festiv, nu dezbate o anume problemă de etică, de educație, de construcție economică, ceea ce scade eficiența lor. Vorbitorul s-a referit în conșșințarea la faptul că revistele literare nu sînt deosebit de suficiente scrierea unor reportaje axate pe probleme arzătoare ale actualității.

Cred de asemenea că reportajul, fără să părăsească descrierea marilor înfrunțări pe frontul construcției socialismului în domeniul industrial, agricol, edilitar etc., trebuie să abordeze, mai multilateral și mai cu profunzime lupta pentru formarea conșșinței omului nou. Aceasta necesită găsirea unor metode de investigație și de zugrăvire, cu mijloacele reportajului, a unor probleme intime de viață.

Încheiere, vorbitorul a propus organelor de presă, colidiene și literare, să se preocupe în mai mare măsură de viitorul reportajului nostru, prin atragerea în redacții și creșterea unor tineri de talent, cu perspective de dezvoltare.

Vasile Nicorovici

Una dintre trăsăturile pozitive ale opiniei pe care o analizăm, dintre Congresul nostru din 1956 și Conferința de astăzi — este dezvoltarea și înfrînerea acestui calu mai operativ și literaturii — a reportajului.

Na este cazul să mi vorbim despre insusimile acestui gen, caracterizat prin rucioa promptă la fenomenele cele mai noi ale vieții. Lucrul acesta l-a făcut critica literară. Este o luptă călăuzită faptul că mulți tineri scriitorii și gazetarii, iar numărul lor sporosce an de an, confirmă că orientarea către reportaj nu are nevoie de președini speciale.

Dacă avem în vedere orientarea tematică a volumelor de reportaj către realitățile majore, mari șantiere, cetăți ale industriei, regiuni agricole etc. dacă avem în vedere că aceste realități au fost investigate din unghiuri deosebite și s-au format sînturi personale — președinea pentru partide, scriitori, jurnaliști, mo-nografie, această activitate „peșter

A S C R I T O R I I L O R

Alexandru Balaci

Al. Balaci s-a ocupat indeosebi de problema traducerilor literare. Revoluția culturală din patria noastră — a arătat vorbitorul — a ridicat și acest sector la înalțimea celorlalte domenii de activitate literară. Se traduce astăzi zeci de mii de pagini anual, în tiraje considerabile, cu grija pentru redarea la un nivel superior artistic a conținutului. Trebuie să arătăm, cu îndrăzneală și mărinimie, că toți străinii, vizitatori și țării noastre, sint surdizi de tirajele considerabile ale editurilor de clasice universitare, iar **Index translationum** al organizației UNESCO așează Republica Populară Română printre primele țări în lume în domeniul activității de traduceri.

Astăzi, în cultura noastră există traduceri integrale ale unor clasici ai literaturii universale, iar în ralturile oricărui bibliotecar personal poți găsi serile impresionante ale traducerilor din Lev Tolstoi și Celov, Shakespeare și Molière, Balzac, Gorki, Puskin, Hugo, Whitman, Mickiewicz, Anatole France, Solohov, Neruda, Romani, Roland, Brecht, Dreiser, Go Mo-jo, S. Lewis, Milton, Byron, Verhaeren, Capek, Aragon, Voltaire, Stendhal, Goethe, Feuchtwanger, St. Zweig sau Thomas Mann, Asturias, Rabindranath Tagore, Dante, Cellini, Manzoni, Moravia etc. Lucrurile care existau în trecut pe hărta geografică a traducerilor se împinesc și „pelele albe” se sterg nerădănit. Răspund astăzi la apel, în numele celorlalte idealuri de înaltă umanitate, scriitorii algerieni, ai Cubei, Finlandei, Guatemalei, Indiei, Indoneziei, Japoniei, Senegalului, ai Spaniei lupătoare etc. Scriitorii traducătorii și-au îndeplinit sarcina de a da o contribuție din ce în ce mai mare pentru valorificarea a tot ce este de preț în moștenirea culturală sau în literatura de actualitate, înaintată, a popoarelor. Lor le-a stat todeauna clar în fața conștientă a traducătorului un act de cunoaștere și de prețuire-reciprocă între popoare. Planurile de perspectivă ale editurilor noastre, minuțios elaborate, se îndreaptă într-un ritm crescând și în curând vom avea în limba română majoritatea operelor care sintetizează în ele cele mai prețioase valori ale gândirii artistice universale, clasice și contemporane. Spre acest țel noi am făcut pași însemnați în ultimii ani. În serii actuale, cîteva dintre ele, în deceniul 1951—1960 au fost traduse 2.058 de titluri în 112.508.424 exemplare. În anii aceștia Shakespeare a apărut într-un tiraj total de 350.000 exemplare, Balzac 330.000 exemplare, Goethe, 160.000 exemplare. O atenție deosebită s-a acordat traducerii cărților sovietice, care oglindesc viața și activitatea societății de tipul cel mai avansat din lume. Masele de cititori așteaptă todeauna cu o extraordinară sete de cunoaștere, traducerea bogatei literaturi din Uniunea Sovietică. Au apărut mii de titluri în milioane de exemplare. Se apropie de sfârșit traducerea aproape integrală a unor reprezentanți de seamă ai literaturii ca: Gorki, Nekrasov, Sevenko, Goncearov, Gogol, Dosloievski, L. Tolstoi, I. Turgheniev, Korolenko, Sedrin, Cohov, Fadeev, Gladkov, Gorbakov, Ostrovski, Auezov, Makovskii, Esenin, Fedin, Leonov etc. Nu putem uita traducere excepțională făcută din rusește de Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Mihai Beniuc, Al. Philippide, Mirom Radu Paraschivescu, Cicerone Theodorescu și alții. Tot în anii aceștia traducerea scriitorilor români din clasici și contemporani literaturilor apusene au atins un superior nivel artistic.

Editura Tineretului a continuat să acorde atenție operelor din literatura universală care se adresează copiilor și tineretului traducând în zeci de mii de exemplare lucrări ale lui Mialkovski, Mark Twain, Dickens, Jules Verne, Andersen, Saint-Exupery etc.

Trebuie să spunem că în anii puterii populare difuzarea culturii românești peste hotare este tratată ca o problemă foarte importantă. Există savanți în lume care se ocupă de studii limbii și literaturii române (cursurile pentru străini de la Sinaia, cu participarea bogată a 60 de româniști în 1960, peste 100 în 1961, sint o demonstrație a acestui interes crescând). Există în multe țări lecturate de limba română (18 în Uniunea Sovietică), lecturate la Sofia, Bratislava, Praga, și Brno, la Berlin și Leipzig, la Varșovia și Cracovia, la Budapesta și la Szeghedin. Limba română se studiază la 9 institute de învățămînt superior din Italia, în 2 centre universitare din Franța, în Amsterdam sau la Londra, etc. Există

Dumitru Corbea

Am luat parte, a spus vorbitorul, la două întâlniri cu Gherman Titov. Una a avut loc în sala mare din acest Palat, iar alta a avut loc la Casa Școlară. Văzându-l și auzindu-l pe eroul epocalului zbor de 24 de ore în cosmos, mi-am reamintit de o seamă de eroi ai literaturii sovietice. Mi-am amintit de Zoia Kosmodemianskaia, de Pavel Korceaghin, de soldatul Tiorkin și de alții și alții alții. Și i-am văzut pe toți plini de încredere în comunism. Fiericirea lor este fiericirea colectivă. Prin aceste calități strălucite, prin aceste virtuți, de o înaltă etică morală, rămîn nemuritori.

De încredere cele mai îndepărtate și până azi scriitorii a scodărit nemurirea umană, căutînd să-și descopere gândurile, sentimentele, pasiunile și idealurile. În trecut n-am cunoscut emul construcției socialiste, Ni-l închipuam numai, îl visam numai. Astăzi e-roul construcției societății socialiste ne înălțasea cu tot ce are mai bun, mai caracteristic. Azi vedem omul eliberat de exploatare, eliberat de idei greșite, împovărate, care nu-l puteau face fericiți, în contradicție cu societatea în care trăiau ca sclavi. Construcția societății socialiste sint oameni în înaltă înfățișare, luminăți, hrăniți din același sursele ideologice marxist-leniniste. Ei vorbesc simplu și se înțeleg ușor. Am asistat la lupta de opinie dintr-o mare uzină metalurgică. Vorbeau muncitori, ingineri, mașinari,

străini care învăț românește pentru a citi pe Eminescu, pe Creanga, pe Sadoveanu și pe Arghezi.

Editura Meridiane, în afară de traduceri proprii, a mai avut inițiativa meritelor de a oferi prototipuri pentru traducătorii care neștiind românește au tălmăcit în limba poporului lor o anumită operă literară românească pornind de la o versiune franceză, engleză, germană sau rusă a textului.

Vreau să mai spun cîteva cuvinte despre activitatea secției noastre. În ultimul timp (1959—1961) secția de traduceri s-a străduit prin activitatea ei să contribuie în mod activ la stimularea și îmbogățirea vastei campanii de traduceri din țara noastră, a tălmăcitorilor din toate literaturile lumii, călăuzită fiind de principiul potrivit căruia, în condițiile revoluției culturale săvîrșite în R.P.R., sub conducerea partidului, traducerea constituie un important act cultural, de cunoaștere și de prietenie cu celelalte popoare ale globului.

Dacă însă în anii precedenți Secția noastră a urmărit în primul rînd cunoașterea cantitativă a tuturor sectoarelor cronologice și geografice ale literaturii universale, în ultimii 3 ani preocuparea centrală a constat în analiza măiestriei artistice a traducătorului. În afară de problema „ce se traduce” ne-am preocupat mai ales „cum se traduce”, adică de problema calității. În acest fel, fiind seamă și de îndreptarea broșurii Uniunii, secției secției au căpătat tot mai mult aspectul unor discuții de cercetare, de laborator, în care s-au dezbătut concret, pe baza traducerilor efectuate, problemele estetice și tehnice ale opere de traducere. Așa cum arătăm și altădată, traducătorul trebuie să învingă toate obstacolele diferenței dintre două limbi, spre a transmite conținutul integral al originalului, despoșind de toate truncheturile lui artistice. Conținutul de idei al lucrării opere se sprijină și pe ansamblul unor elemente de formă, aceste elemente prezentînd o construcție unitară, arhitectonică, cu atât mai desăvîșită cu cît opera respectivă este mai valoroasă din punct de vedere artistic. Traducătorul trebuie să reconstruie această căldură cu material din sufletul și talentul lui, obținînd fiind să sugereze același conținut, tocmai prin redarea armonioasă a complexității componențelor opere.

Traducătorul trebuie să retrăiască intens conținutul opere ca cauză, trebuie să se transpună în viața socială și individuală a autorului originalului. El trebuie să cunoască foarte bine limba din care traduce și trebuie să cunoască la perfecție, să minuiască în mod creator limba în care traduce. Este bine, apoi, să cunoască și mai temeinic istoria, literatura, năzuințele sociale, obiceiurile și tradițiile poporului din a căru limbă traduce. El trebuie să creeze o operă nouă, într-o altă cultură, cu o structură deosebită, sensibilă înțelegerii națiunii sale, dar păstrîndu-și specificul ei național și individual. Așa cum am mai spus, în repetate rînduri, noi considerăm că traducerea este o muncă de creație, că ea cere vocație, talent, studii lingvistice și istorice temeinice. Iar în legătură cu problema personalității traducătorului, considerăm că nu este vorba de o subordonare a personalității celui care traduce față de personalitatea autorului pe care îl traduce. Este vorba de a face, în fond, ca traducerea să aibă aca „transparentă a cleștarului” despre care a vorbit cîndva Gogol.

Ținînd seama de aceste principii, conducerea Secției a imprimat ședîndelor sale caracterul unor cenacluri de creație, în care traducătorii cu o înaltă „calificare” au împărtășit celorlor lor mai tineri bogata lor experiență.

În legătură cu istoriografia literară, vorbitorul a spus:

S-a reproșat pe bună dreptate criticii literare faptul că nu a perseverat în acțiunea de generalizare, de teoretizare, de ridicare la un nivel de sinteză a studiilor. Chiar activitatea criticilor noștri literari la Tratatul de istorie a literaturii române, a rămas cam în urmă, mai ales în ceea ce privește volumele mai apropiate de epoca noastră, care ne interesează indeosebi.

În continuare, referindu-se la lipsurile criticilor literari, Al. Balaci a criticat cuvîntul rostit în cadrul dezbaterilor de tov. Silviu Iosifescu, care nu a făcut o analiză profundă a deficiențelor comisiei de critică, de care a răspuns, și mai ales n-a arătat care sint măsurile de îndeplinire la care se gîndește această comisie.

gurtivie. Criticul lucrează cu termeni științifici. De multe ori însă acești termeni ar trebui tălmăciți, să-i priceapă și cititorul.

Ceea ce i se cere scriitorului i se cere și criticului, îndrumătorului literar: pasiune și cunoaștere, aderență și participare, sinceritate și claritate. Dar criticul are ceva în plus: omul de ști-

Dumitru Ignea

Sarcina fundamentală a criticii literare este să sprijine dezvoltarea literaturii noastre realist-socialiste, să promoveze talentele autentice, să selecționeze valabile și să contribuie la educația omului nou.

Critica nu-și poate îndeplini misiunea și nu-și justifică existența decît prin analiza pătrunzătoare, obiectivă și plină de dragoste a operelor inspirate din realitatea socialistă.

Succesele înregistrate pînă acum de critica noastră se datorează tocmai caracteristicilor competente și generalizării științifice a fenomenului literar contemporan. Dar tot astfel se poate observa la unii critici o regretabilă tendință către evaziunism. Bineînțeles, o asemenea tendință apare în forme variate și uneori chiar subtile.

Una din cele mai vizibile manifestări ale evaziunismului — așa zice eu — în critica literară, constă în faptul că anumite opere actuale sint privite doar cu ochii istoricului literar, făcîndu-se abstracție de realitățile care le-au generat. Se ajunge la situația de multe ori hazlie că unele creații sint considerate drept rezultate interfeerentelor diverselor influențe literare, a imitarii unor scriitori români sau străini. Nu odată scriitorii noștri, indeosebi cei tineri, au aflat cu surprindere din anumite proze și recenzii că descind din poezii sau prozatori pe care poartă nici nu știu ei.

Evațiunea criticii este evidentă mai ales atunci cînd atenția unor critici este îndreptată, în dauna cunoașterii literaturii noastre actuale, către operele anumitor scriitori așa-zisi „moderni” și „inovatori”, aparținînd unor secole destul de îndepărtate sau care sint minorități din zilele noastre.

Revista „Steaua” a excelat mult în anii și din păcate mai excelează și încă, în acordarea unui larg spațiu recenzării unor scriitori din literatura burgheză, nu dintr-o altă interesantă, sași și semnificativă, în vreme ce lucrări actuale și de valoare reală ale literaturii noastre sint, fie ignorate, fie expediate în recenzii microscopice și nu rareori impresioniste.

Tăcerea în jurul unor lucrări literare actuale este un mod de manifestare a evaziunismului. Mai dăruie încă în rîndurile unor croniciari și recenzenți prejudecata că despre operele nerealizate sau mai puțin realizate nu se poate scrie interesant sau pur și simplu nu merita să se scrie.

Arătînd că autorii unor asemenea lucrări pot realiza și cărți valoroase, vorbitorul s-a referit și la faptul că dacă s-ar scrie s-ar face și un serviciu editurilor, îndeosebi cele la o exigență sporită și la o îndrumare a scriitorilor cu care lucrează.

La evaziunism parțial duc de asemenea analize unilaterale ale opere literare, cînd croniciari respectivi nu în seama de unitatea dialectică între conținut și formă.

Remus Luca

Vorbitorul a început prin a critica atitudinea tovarășului Silviu Iosifescu care, în cuvîntul său, nu s-a referit în mod satisfăcător la principalele probleme și lipsuri ale criticii literare.

Referindu-se la activitatea secției de proză a Uniunii, Scriitorilor vorbitorul a arătat că unii scriitori au manifestat dezinteres față de activitatea secției. N-am văzut, a spus el, la ședințele secției de proză, în ultimii ani, pe tovarășii Marin Preda, Titus Popovici, Zaharia Stancu s.a. Tovarășul Eugen Barbu, care a făcut parte din biroul secției de proză, a fost de două ori la ședința de birou, dar la ultimele manifestări ale secției nu a mai fost văzut.

Comitetul și biroul Uniunii n-au controlat îndeajuns activitatea secției, n-au chemat biroul secției de proză să-și facă darea de seamă asupra activității, să discute problemele sau felul de a munci. În continuare vorbitorul s-a referit la unele aspecte ale dezvoltării generației tinere de prozatori, apărută după primul Congres al scriitorilor. Cea mai mare parte dintr-o astfel de generație de scriitori au

înțeles dublat și de artist. Tocmai această dublă calitate îl va apropia mai mult de scriitor și-i va fi un mai bun tovarăș de drum, un prieten.

Cu toții sintem chemați la formarea și educarea sentimentelor colective. A-cesta este răspunderea noastră. A-cesta este misiunea. Este o misiune și o răspundere de onoare.

Se mai întînesc încă recenzii și cronici în care nu se insistă asupra mesajului actual al scriitorului, dar se face în schimb inventarul procedurilor artistice, se stabilesc afiliații, influențele, de cele mai multe ori fictive.

La același rezultat ajung unele cronici descriptive care se referă la descrierea conținutului, la reliefașe importante ale temelor abordate, ignorînd faptul esențial — dacă lucrarea respectivă este artistică sau nu.

Fuga de actualitate a unor critici literari se mai vădește și în articole care plutesc în abstract, dezvoltînd teorii estetice create fără nici o legătură concretă cu literatura actuală, fără o aplicare la operă, la scriitor.

Desori, se manifestă luga de răspundere a unor critici care se fereșe să pronunțe judecări de valoare asupra unei opere în ansamblul ei, mulțumindu-se cu fel de fel de arăbescuri stilistice, cu alifante unei erudicții sterile, de paradă, fără ca cititorul să înțeleagă de ce opera discutată este sau nu realizată.

La fel se întîmplă și atunci cînd critica, enumerînd fără discernămint calitățile sau scăderile unei opere, ia cu o mină ceea ce a dat; cu cealaltă.

Vorbînd de aprecierea operelor literare, trebuie să spunem că mai există unii critici care nu analizează în ce măsură o lucrare exprimă realitățile socialiste, utilizează noțiuni vechi, nesemnificative de apreciere a valorii lucrării de pildă în unele articole semnate de Matei Ghălescu).

Oprindu-se în continuare la cauzele care determină pe unii critici să se eschiveze de la îndatorirea de a analiza științific literatura actuală, vorbitorul a arătat că faptul e legat de însușirea temeinică a învățăturii marxist-leniniste, de cunoașterea suficientă din exterior, a vieții, de lipsa unei temeinice judecări estetice și literare, de spiritul îngust de grup. Trebuie subliniat, a spus vorbitorul, că spiritul de grup se manifestă cîndă în hotărîrea de a scrie despre un autor și de a trece sub tăcere pe altul, a cita pe unul sau altul, a țara din spațiul consacrat unuia și a adăuga alții. Teoria „distanțării” acționată asupra unor critici care așteaptă „să mai treacă vremea” pentru a scrie despre un autor aflat la al patrulea volum, dar care sint foarte operativi la cartușul unui scriitor de care îl apropie afinitățile de grup; în acest ultim caz nu mai e nevoie de „distanțare”. Asemenea manifestări sint desule și în „Gazeta Literară” și în „Steaua”.

Consider că este datoria criticii literare să se gîndească foarte serios la aceste deficiențe și să judece foarte serios lucrurile și să se apropie cu toată atenția de literatura noastră, să o ajute cu seriozitate, cu răspundere, cu multă dragoste și să slujească acelor cititori care așteaptă de la critici să priceapă mai bine cărțile.

Kovacs György

Dezvoltarea literaturii noastre — a spus vorbitorul — a fost și este stimulată de eforturile eroice ale întregului popor muncitor și de mărețele realizări dobîndite, sub conducerea partidului nostru, în construcția socialistă.

Noi, scriitorii Republicii Populare Romine, sintem mîndri că literatura noastră servește tot mai intens cauza progresului omenirii, sintem mîndri de strînsa comunitate de idei a literaturii noastre cu literatura Uniunii Sovietice, și în general, cu scriitorii și cu creațiile care servesc cauza proletarietului, a poporului muncitor, a socialismului, a pații.

Vorbitorul a subliniat unitatea indestructibilă, atât de caracteristică literaturii noi a republicii noastre populare, frăția, comunitatea de idei, care sudează într-un tot pe scriitorii noștri. În acest fenomen — a spus vorbitorul — sint cuprînse atașamentul și dragostea fierbîntă a scriitorilor noștri față de poporul muncitor, față de patria partidului, față de patria noastră iubită, Republica Populară Romînă.

Această trăsătură a literaturii noastre, a vieții noastre literare, nu s-a format însă în mod întîmplător și nu se consolidează independent de viața economică-socială, de schimbările istorice petrecute în patria noastră. Partidul revoluționar al clasei muncitoare a înfăptuit egalitatea deplină în drepturi a poporului român și a minorităților naționale, a transpus în practică în țara noastră politica națională leninistă. Roadele acestei înfăptuirii sint prezente și în viața noastră literară. Îndiferent în ce limbă creează, scriitorii noștri militează pentru aceeași țară comună. Activitatea lor e pătrunsă de aceeași idee; crea-

mult sint căutate și îndrăgite decît de cititorii din rîndurile minorităților naționale, excelențele creații în proză ale lui Mihail Sadoveanu, V. Em. Galan, Aurel Mihale, Zaharia Stancu, Titus Popovici sau Marin Preda, Eucăst Barbu și Francisc Munteanu, tot așa cum cititorii romîni dau o deosebită prețuire creațiilor lor Nagy István, Sütő András, Szabo Gyula, apărate în traducere românească.

Munca comună a poporului român și a minorităților naționale, frăția lor, apare în același timp tot mai bogată și în alegerea tematicii scriitoricești. Prezentarea convingătoare frățești face parte din năzuințele cele mai fierbinți ale scriitorilor noștri, îndiferent dacă dezvoltarea acestei tematici o aflăm în romanul de mare reușită

Mihai Gafița

În cuvîntul său Mihai Gafița s-a referit la aspecte ale muncii editoriale, la principala noastră editură de literatură beletristică, Editura pentru Literatură tipărește în prezent cea mai mare cantitate de literatură actuală din țara noastră.

Eu așa vreau să subliniez — a spus vorbitorul — că dacă s-au realizat o serie întregă de succese despre care Darea de seamă prezentată de tovarășul Beniuc a făcut mențiune, aceasta se datorează faptului că în întreaga noastră țară — ne referim la perioada dintre Congres și Conferința noastră — se desfășoară o muncă largă, o muncă plină de roade în domeniul îndrumării ideologice, că succesele noastre le datorăm partidului.

În anul care a trecut, Editura pentru Literatură a reușit să asigure publicarea unui număr mai mare de opere originale de actualitate, să colaboreze mai operativ cu scriitorii.

În cadrul discuțiilor, Mihai Gafița a fost criticat pentru lipsa de răspundere în ridicarea unor probleme de critică literară și pentru ușurința cu care a privit activitatea sa de critic literar.

V. Mîndra

Referindu-se la critica literară, vorbitorul a spus: Cred că nu este de ajuns să le rostești solemn și vehement adresa unor cărți, unor scriitori sau altor critici, pentru ca să faci parte din acest detașament al literaturii, cu sarcini destul de complicate, cum, pe bună dreptate, s-a relevat în Darea de seamă.

În ultima vreme, discuțiile au căpătat amploare. Toși a spus vorbitorul, nu o dată ne-a vizitat un sentiment de insatisfacție. Urmărind de pildă răspunsurile criticilor la ancheta „Gazeta Literară” ca și unele ample articole apărute în „Luceafărul”, „Tribuna” și alte publicații, am reținut pasaje valoroase și tonalitatea polemică vie. Nu o singură dată am simțit însă că verva cîntă unul participă la discuție se epuizează în marginea unor teme minore. Nu ne ridicăm nici un moment împotriva polemicii ascuțite între critici cu păreri adverse, dar aceste păreri sint adeseori pălănie, iar controversa se joacă la o miză derizorie.

Cred că la vîrsta pe care o împlinește critica noastră nouă, a venit de mult momentul să se renunțe la vînațoarea reciprocă de greșeli, la bălăstă lămantabilă în jurul folosirii unor cuvinte. Bineînțeles, greșelile serioase de orice fel nu trebuie să fie trecute cu vederea. Publicul așteaptă însă dispute pe teme de primă însemnătate ale literaturii, la nivelul concepțiilor estetice cu aplicații profunde la practica creației contemporane.

În ceea ce privește critica dramatică, ea ocoteleşe încă analiza textului sau, făcînd o altă eroare, separă într-un mod nefiresc analiza textului de analiza spectacolului.

Au avut loc toși și în această ramură a criticii unele discuții interesante, s-au evidențiat în ultima vreme o serie de critici tinere care merită atenția noastră și cred că lucrurile spuse în Darea de seamă cu privire la critica literară trebuie să constituie într-o mare măsură obiectul unor discuții foarte serioase în rîndul criticilor care se ocupă de problemele teatrului și dramaturgiei.

În ceea ce privește lipsa de înfăptuire a criticii, relevată pe bună dreptate în Darea de seamă, așa vreau să subliniez că această lipsă ține tocmai de rămînerea în urmă a criticilor în ceea ce privește cunoașterea vieții.

„Selec” de Titus Popovici sau în scrierile Luciei Demetriu, ori în creațiile lui Nagy István, Sütő András, Papp Ferenc sau Anton Breitenhofer.

Partidul nostru, Comitetul său Central, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, acordă o atenție deosebită, manifestă o grijă părintească față de literatura noastră, față de scriitorii noștri.

Sint ferm convins — a spus în încheiere vorbitorul — că fiecare scriitor din țara noastră socotind că datoria sa cea mai sfîntă este de a servi cauza poporului muncitor, a partidului, găsind în aceasta sensul principal al vieții sale, nu va precupeți nici un efort pentru îmbogățirea literaturii noastre realist-socialiste cu creații noi, valoroase.

Asupra problemelor care le stau în față.

Nu vreau să fac cituși de puțin obiectiv la observația cu caracter general, foarte adevărată, pe care a făcut-o raportul, că toși față de problemele realității, față de înaintarea socialistă din țara noastră față de nivelul atins de oamenii muncii din țara noastră, literatura se află încă în urmă.

În continuare vorbitorul s-a ocupat de planurile editoriale și de măsurile preconizate de editură pentru realizarea lor.

„Totă această literatură este o literatură făcută pentru a epata pe cei de aceeași breasă. Nu acesta este obiectivul care trebuie să stea în ochii și în mintea aceluia care scriu. Să ne gîndim bine pentru cine scriem și acestă ne va da un îndreptar cum și ce să scriem. De altfel un asemenea îndreptar noi avem în documentele Congresului al III-lea. În aceste documente se face o apreciere pozitivă a literaturii noastre, arătîndu-se că în ultimii ani lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei constituie câștiguri ale literaturii noastre. Vorbitorul a amintit sarcinile trasate de Raportul prezentat la Congresul al III-lea al P.M.R. și și-a exprimat nădejdea că scriitorii vor face față cu cinste misiunii ce le revine, alături de întregul popor aflat în plină muncă avîntată pentru îndeplinirea planului de șase ani. „Eu am văzut — a spus vorbitorul — chiar momentul cînd aceste planuri s-au dezbătut în Marea Adunare Națională, am văzut zeci de oameni ridicîndu-se la tribună pentru a declara că își iau angajamentul să depășească sarcinile ce le revin. Sarcina noastră trasată prin documentele Congresului al III-lea sună așa: „...opera la nivelul înalțelor exigențe artistice și ideologice ale partidului și poporului”. Sint convins că, așa cum partidul a chibzuit matematic cînd a fixat sarcinile muncitorilor din fiecare uzină, cu aceeași înțelepciune s-au socotit și puterile noastre. Sint convins că forțele noastre literare, îmbogățite cu aportul valorii al tuturor tinere talentate, vor realiza sarcina lor nobilă; dar pentru aceasta se cere lichidarea a tot ceea ce poate îndeplina pe artist de popor.

Dacă în ultimii ani noi am cîștigat mult în prezentarea vieții, a adevărului vieții este și pentru că scriitorii au muncit mai mult pentru aceasta, dar este și din faptul că victoria socialismului la noi în țară a determinat formarea conștiinței socialiste, astfel încît astăzi orînd ne învîrtim, cu orînd ne învîrtim, o facem într-un mediu, într-un climat care este al acestei vieți noi, și nici un scriitor nu poate să nu ia act de această viață, care a cuprins întreaga societate, fără a scrie o operă legată de marile transformări revoluționare petrecute la noi.

Sint încă unii care se constituie într-o castă, care atunci cînd se duc într-o întreprindere socialistă cu o binevoit să „coboare” și să la contact cu muncitorii. O fac sporadic, își constituie din această un merit nemal-pomenit, cu care se laudă în toate ocaziile. Nu este acesta oare un substrat, mărțuria unui substrat de castă și de individualism?

Să ne dezbărăm deci de tendința de a da opere pentru un cerc îngust de „aleși”.

„Cercul îngust de aleși” pune, după mine, și o chestiune de limbă literară. Oricît de milostiv și generos ai fi sau așa vrea să fie, toși am să arunc și eu o mică pietricică în grădina criticilor.

Am aici o listă de cuvinte, o listă foarte interesantă. Ele sint scoase dintr-o singură cronică literară. Am vorbit cu autorul și i-am spus: — Bine, tovarășe, dar îbrăileam a scris lucruri foarte subtile, noi am dori cu toții ca și dumneaele să scrii lucruri subtile. De ce e l a putut să le spună pe limbă omenească și de ce dumnea-ta ai nevoie de o serie întregă de alte cuvinte?

Știi ce mi-a răspuns unul din criticii? Zice: — A! Pe atunci critica nu era o știință! Astăzi este o știință și fiecare știință își are limbajul ei! Noi între noi ne înțelegem!

Iată, cuvîntul „palpi” întrebîndu-se ca substantiv. Cuvînt ca: „nexus”, „empireu”, „redempțiunea”, „fatumul decăderii”, „ralacionarii” etc.

Referindu-se la exigențele maselor de cititori cărora le este adresată creația literară, vorbitorul a spus: Atunci cînd punem mîna pe condei să ne gîndim la chipurile lor, la munca pe care o fac ei, la seriozitatea pe care le-o dă această muncă.

„Empireu”, „redempțiunea”, „fatumul decăderii”, „ralacionarii” etc.

Referindu-se la exigențele maselor de cititori cărora le este adresată creația literară, vorbitorul a spus: Atunci cînd punem mîna pe condei să ne gîndim la chipurile lor, la munca pe care o fac ei, la seriozitatea pe care le-o dă această muncă.

„Empireu”, „redempțiunea”, „fatumul decăderii”, „ralacionarii” etc.

Referindu-se la exigențele maselor de cititori cărora le este adresată creația literară, vorbitorul a spus: Atunci cînd punem mîna pe condei să ne gîndim la chipurile lor, la munca pe care o fac ei, la seriozitatea pe care le-o dă această muncă.

„Empireu”, „redempțiunea”, „fatumul decăderii”, „ralacionarii” etc.

Referindu-se la exigențele maselor de cititori cărora le este adresată creația literară, vorbitorul a spus: Atunci cînd punem mîna pe condei să ne gîndim la chipurile lor, la munca pe care o fac ei, la seriozitatea pe care le-o dă această muncă.

„Selec” de Titus Popovici sau în scrierile Luciei Demetriu, ori în creațiile lui Nagy István, Sütő András, Papp Ferenc sau Anton Breitenhofer.

Partidul nostru, Comitetul său Central, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, acordă o atenție deosebită, manifestă o grijă părintească față de literatura noastră, față de scriitorii noștri.

Sint ferm convins — a spus în încheiere vorbitorul — că fiecare scriitor din țara noastră socotind că datoria sa cea mai sfîntă este de a servi cauza poporului muncitor, a partidului, găsind în aceasta sensul principal al vieții sale, nu va precupeți nici un efort pentru îmbogățirea literaturii noastre realist-socialiste cu creații noi, valoroase.

Asupra problemelor care le stau în față.

Nu vreau să fac cituși de puțin obiectiv la observația cu caracter general, foarte adevărată, pe care a făcut-o raportul, că toși față de problemele realității, față de înaintarea socialistă din țara noastră față de nivelul atins de oamenii muncii din țara noastră, literatura se află încă în urmă.

În continuare vorbitorul s-a ocupat de planurile editoriale și de măsurile preconizate de editură pentru realizarea lor.

„Totă această literatură este o literatură făcută pentru a epata pe cei de aceeași breasă. Nu acesta este obiectivul care trebuie să stea în ochii și în mintea aceluia care scriu. Să ne gîndim bine pentru cine scriem și acestă ne va da un îndreptar cum și ce să scriem. De altfel un asemenea îndreptar noi avem în documentele Congresului al III-lea. În aceste documente se face o apreciere pozitivă a literaturii noastre, arătîndu-se că în ultimii ani lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei constituie câștiguri ale literaturii noastre. Vorbitorul a amintit sarcinile trasate de Raportul prezentat la Congresul al III-lea al P.M.R. și și-a exprimat nădejdea că scriitorii vor face față cu cinste misiunii ce le revine, alături de întregul popor aflat în plină muncă avîntată pentru îndeplinirea planului de șase ani. „Eu am văzut — a spus vorbitorul — chiar momentul cînd aceste planuri s-au dezbătut în Marea Adunare Națională, am văzut zeci de oameni ridicîndu-se la tribună pentru a declara că își iau angajamentul să depășească sarcinile ce le revin. Sarcina noastră trasată prin documentele Congresului al III-lea sună așa: „...opera la nivelul înal

ASCRIITORII

ce/urmează mistreții; /și strigau în limba lor necunoscută / cîntările pe care le vor fi avut...".

Nemulțumit de felul în care se prezintă sarmății în această strofă, el dedică regiilor scite o poezie aparte: „Fără de seamă e somnul vostru / regi nebunii ai Scitei / Ca-ntr-un vis de poet / vă leagăna / foșnetul mării...".

Și Victor Felea vine la bătrînul Istru și se înfîlșește cu scîrbi: „Eu îl salut în numele miilor de strămoși / Care î-au colindat apele și apoi au pierit - / Vesnicia se leagăna pe undele lui / Ducind cu ea și chipul meu și strigătul vechiului scit...".

Pînă și Ion Horea, un poet de altfel puternic ancorat în realitate, pasionat cîntăreț al prezentului, se lasă și el ispîșit: „Ne-mprejmuiu parca revărsările vaste / care ne-au modelat cîntiva și ne-au scoos / din oceanul sarmatic... etc...".

Urmărind nu cu „pasivitate” acest record de îndepărtare într-un timp obscur, propun să se meargă mai departe, pînă la obrișje, și să se cînte măima lui Darwin.

Și Ovidiu a cîntat sarmății, dar lera contemporan. Și Blok a cîntat scîrbi dar ca un punct de plecare pentru a ajunge la idei contemporane. Nimeni nu înfîlșează să înfățișeze talentul acestor tovarăși, inclusiv al lui Baconski. Dar depinde ce face poetul cu acest talent. E dureros pentru noi, colegi de breșă, că un talent se risipește în neant, în spleenuri, în tristeții minore, în loc să

vibreze bărbătește de patosul revoluționării al epocii.

Baia în apele unui trecut indecis a dat naștere în el o înduplecare oarecîmă. Făcînd un schimb de experiență, redactorii de la „Steaua” au vizitat pe contralți lor de la „Jurnal literar”, publicînd apoi în paginile revistei leșene un mic ciclu de versuri despre Iași. Din acest ciclu rețin, o poezie înaltă de A. E. Baconski este închinată Turnului Golila, iar o altă înaltă de Aurel Gurghiu, este despre „Cimitirul Eternitatei”.

Departele de mine gîndul de a pune sub semnul întrebării temele luate din trecut de luptă al popoarelor. Cînd Cosbuc îl învoacă pe Decebal, el facea în numele unui patriotism contemporan. Eminecu îl învoacă pe Mircea pentru că apoi să lovească în patrioții și filistinii epocii. Figura lui Caligula este foarte îndepărtată în timp, dar sub pana maestrului Argeșei, figura lui devenea un simbol. La fel, „1907” și „Cîntare Omului”, la fel, „Chivără roșie” de Mihai Beniuc, ciclul dedicat lui Ilie Pîntilie de Veronica Porumbacu etc.

Există, din păcate, în poezia unor tineri versuri destul de lipsite de patos, de tinerțe, versuri reci, hieratice, de un obiectivism supărător. Mă gîndesc că în metoda realismului socialist este fructificat și romantismul revoluționar; or, tocmă de la tineri în primul rînd se așteaptă aceasta.

Am gîndit atunci că o vreme, — aproape zece ani — Tudor Argeșei, datorită politici și practicilor conservate de I. Chișinevșchi, a fost înțeles departe de viața literară. N-am putut să-l ascultăm îndemmurile maritate pe care numai un mare poet se poate rostii. Este adevărat că demoul creației nu l-a dat pace și pana lui nu a zăcut ușor și tristă pe masă. A muncit, a scris, a creat. Dar boala de aur și migrația inspirate pe țările vieții și care aveau să îmbogățească mîntea poporului și să-l bucure sufletul au stat un deceniu în șapet, și aceasta nu din vreața lui Tudor Argeșei.

Nu mai cînd conducerea leninistă a partidului nostru a lăsat practicile daunătoare, antiparticipative ale fracțiunii, numai atunci Tudor Argeșei s-a putut mîntui și să participe la Congresul al Uniunii Scriitorilor și să-și scrie acele îndăcăruri, pe care istoria literaturii noastre le-a și înscris în paginile ei, versi argeșean a ajuns la marile mase, iar pamfletul lui i-a izbit necruțător pe dușmanii socialismului, ai poporului nostru.

După ce a arătat metodele antiparticipative, dăunătoare literaturii, lăsoșite de I. Chișinevșchi și Al. Constantinescu în problemele literaturii și artei, vorbitorul a arătat că asemenea practici au fost înăbușate de istoria literaturii romine, datorită intervenției energice a conducătorilor partidului nostru, îndrumătorii personale ale tovarășului Gheorghiu Gheorghiu-Dej.

Strins uniți, membri și nemembri de partid, în jurul Comitetului Central, avem datorită să muncim pentru ca politica partidului să se înfățișeze în toată purtarea ei. Este o sarcină înaltă de cei ce ne-au apărut denunțarea, fața de cei ce au asigurat creații noastre condițiile ca să urce cîntările cele mai înalte.

George Macovescu

În estica veacului nostru a apărut formula de Lenin, un concept nou, revoluționar: principiul spiritului de partid în literatură. Cele pusecrite în anii aceștia în țara noastră au verificat în practica țării pe care Lenin a elaborat-o cu mai bine de jumătate de veac în urmă.

Istoria anilor de la Eliberare începe este cea mai frumoasă din întreg trecutul nostru, dar nimeni nu poate să nu fie de acord că este o frumoasă aspira, bărbătească, fălărită din eforturi dramatice, într-o luptă necruțătoare. Dacă azi ne aflăm la un lîman, de unde pornesc alte drumuri, spre alte îrmășești, aceasta — s-o spunem — „în gura mare” ca Malakovski — o datorăm partidului, conducătorului lui, tovarășului Gheorghiu Gheorghiu-Dej.

În ultimii ani am avut ocazia să discut cu numeroși scriitori și artiști de artă și cultură din multe țări. Avînd în fața termenii de comparație, cunoscînd situații din alte țări, mi-am putut de seama mai bine despre ceea ce înseamnă pe de o parte spiritul ariaric mic-burghiez în viața literară, iar pe de alta parte ce reprezintă spiritul de partid în literatură, ce reprezintă conducerea „de către partid” a muncii literare.

Au fost greutăți, au fost lipsuri. Nu totul a mers ușor, dar între micile „nesăzuri” cotidiene, uneri reale, aliori apărute din slăbiciunile noastre personale și între viața curată și demna, pe care grija și dragostea partidului, a conducătorului lui, ne-au asigurat-o, există o deosebire esențială pe care nimeni nu poate să o ignore.

În Darea de seama a delegației Partidului Muncitoreșilor Romine de la Congresul al Uniunii Scriitorilor și prezentată la Plenara Comitetului Central din 30 noiembrie — 5 decembrie, tovarășul Gheorghiu Gheorghiu-Dej a arătat că metodele generate de cultul personalității nu au avut la noi amplexarea din alte țări, și în același timp a subliniat însemnătatea luptei principale duse de partid, de activist sau de baza, pentru demasurarea și înlăturarea fracțiunilor antiparticipative Parker-Luca, ajutat de Teohari Georgescu și apoi urmașii de I. Chișinevșchi și Al. Constantinescu, care au încercat în mod stăruitor să introducă în viața de partid metode și practici străine leniniste, generate de cultul personalității lui Stalin.

Referindu-se la daunele aduse de Iosif Chișinevșchi și Miron Constantinescu în domeniul culturii, vorbitorul a spus:

„Iosif Chișinevșchi ducînd o politică antiparticipativă, făcîndu-și în mod incompetent, a cultivat în rîndurile scriitorilor relații care nu pot exista între oameni de tip nou, relații care nu au nimic comun, dar absolut nimic, cu viața de partid, cu morala comunistă, cu viața cea nouă care pulsează puternic de la un capăt la altul al țării. Prin sfîrșiri și înșirguri, prin măsuri arbitrare, stabilirea regimului preferențiale pentru unii, în vreme ce izbea necruțător în reprezentanții de valoare ai literaturii noastre, în creatorii legați prin tot ce au ei mai sînt și mai bun de poporul nostru.

L-am ascultat ieri aici pe marele Argeșei. Cu verva-i scăpărătoare, dar și cu modestia pe care numai valoarea o poate asigura, a dat sfaturi virtușilor și tinerilor, sfaturi izvorîte din marea și permanentă dragoste pe care acest creator de neșese frumoșel și are pentru pămîntul acesta al nostru, pentru popor, pentru izbinile poporului muncitor, izvorîte din respectul pentru muncă în general și pentru munca literară în special.

Am gîndit atunci că o vreme, — aproape zece ani — Tudor Argeșei, datorită politici și practicilor conservate de I. Chișinevșchi, a fost înțeles departe de viața literară. N-am putut să-l ascultăm îndemmurile maritate pe care numai un mare poet se poate rostii. Este adevărat că demoul creației nu l-a dat pace și pana lui nu a zăcut ușor și tristă pe masă. A muncit, a scris, a creat. Dar boala de aur și migrația inspirate pe țările vieții și care aveau să îmbogățească mîntea poporului și să-l bucure sufletul au stat un deceniu în șapet, și aceasta nu din vreața lui Tudor Argeșei.

Nu mai cînd conducerea leninistă a partidului nostru a lăsat practicile daunătoare, antiparticipative ale fracțiunii, numai atunci Tudor Argeșei s-a putut mîntui și să participe la Congresul al Uniunii Scriitorilor și să-și scrie acele îndăcăruri, pe care istoria literaturii noastre le-a și înscris în paginile ei, versi argeșean a ajuns la marile mase, iar pamfletul lui i-a izbit necruțător pe dușmanii socialismului, ai poporului nostru.

Aurel Baranga

Referindu-se la succesele raportate de dramaturgia noastră în perioada dintre primul Congres al scriitorilor și actuala Conferință, vorbitorul a spus: În acești ani, frontul nostru scriitoricesc s-a îmbogățit cu un pluton nou de dramaturgi, al căror aport substanțial s-a simțit pe scenele teatrolor, prin lucrări îmbrățișînd o tematică variată, exprimată prin modalități artistice inedite. Alexandru Mironescu, „Zăriștii” și „Celebrale 702”; Titus Popovici, „Reprezentanții”; Doru Dorian, „Dacă veți fi întrebați”; „Secunda 68” sau recenta sa piesă „De-nar li iubireli”; Paul Everac cu „Poarta” și „Ferestre deschise”; V. Em. Galan cu „Prietenă mea Pix”, Sidonia Drăgușanu cu „Ficele”, iată o parte din titlurile care au sporit peisajul nostru teatral, îmbogățindu-l, făcîndu-și mai amplu și mai divers, prin armarul noilor creaturi, care au adus în dramaturgie o notă personală muncită de ei pînă atunci în alte țenuri ale creației. A-

ceastă infuzie de energii proaspete a fost un alt mai vînt în viața fiecărui dintre noi dramaturgi au adus un accent care este numai al lor. Fiecare din lucrările noi apărute au stîmrit discuții, dar mai important decît orice și că fiecare din aceste noi piese a stîrnit interesul publicului și al criticii. Poți avea obiecții critice la „Celebrale 702”, dar nu poți nega verva debordantă, umoral succulent, dar mai ales — și aceasta e caracteristica majoră a lucrării — patosul demascator. Poți face rezerve cu privire la „Prietenă mea Pix”, dar nu poți să treci cu ușurință peste faptul că piesa a îmbogățit galeria eroilor noștri cu unul pe care dramaturgia noastră nu-l avea încă: eroul pozitiv liric. Piesele lui Paul Everac au fost primite de critică cu suferință împărțite, dar mai important decît o judecată de valoare definitivă cu privire la creația acestor scriitori, de la care mai așteptăm este totă lucrări și mai realizate, este mo-

bilitatea lui creatorilor, o ureche atentă la problematica contemporană, sensibilitatea lui la formele noi și îndrăznețe.

Toate aceste succese certe, subliniate de adunătura publicului nostru, care acordă un interes tot mai sustinut lucrărilor de teatru originale ne îndreptățește să nu ne declarăm mulțumimii cu treapta atîmși și să nu arzim la una superioară, la treapta acestor lucrări de teatru care să reflecte cu și mai mare fidelitate epoca.

La această cămină al scriitorilor încă meacoșilor, venim să luăm cu propria mea creștină în ochii vîntului să vorbesc despre „Scriitorii”. As fi mîntuitor cu dumneavoastră și ca mine înțelegem că în artă și în tot ce se scrie spus sau scris cu privire la creația literară, considerăm că în înțelegere just. Dar atunci cînd se exercită o critică tendențioasă, esențială e nu să respingem ce și se pare eronat, ci să le păstrăm de ceea ce este adecvat. Fără așteptăm de scriitorii care să se lăture la masa înaintea care scriitorii. Am înțeles, în toate cazurile de scrierile comuniste, în care este clar că Raportul este perfectă deplină — și au avut dreptate și criticii care au ridicat la îndoială problema — cu demasurarea demersurilor negative nu se face de-a lungul piesei cu egală seriozitate, în dauna acestei sarcini. Una din caracteristicile de bază ale scrierilor realist-socialiste este tendința de a se lăture la masa înaintea care scriitorii. Am înțeles, în toate cazurile de scrierile comuniste, în care este clar că Raportul este perfectă deplină — și au avut dreptate și criticii care au ridicat la îndoială problema — cu demasurarea demersurilor negative nu se face de-a lungul piesei cu egală seriozitate, în dauna acestei sarcini. Una din caracteristicile de bază ale scrierilor realist-socialiste este tendința de a se lăture la masa înaintea care scriitorii.

Am gîndit atunci că o vreme, — aproape zece ani — Tudor Argeșei, datorită politici și practicilor conservate de I. Chișinevșchi, a fost înțeles departe de viața literară. N-am putut să-l ascultăm îndemmurile maritate pe care numai un mare poet se poate rostii. Este adevărat că demoul creației nu l-a dat pace și pana lui nu a zăcut ușor și tristă pe masă. A muncit, a scris, a creat. Dar boala de aur și migrația inspirate pe țările vieții și care aveau să îmbogățească mîntea poporului și să-l bucure sufletul au stat un deceniu în șapet, și aceasta nu din vreața lui Tudor Argeșei.

Nu mai cînd conducerea leninistă a partidului nostru a lăsat practicile daunătoare, antiparticipative ale fracțiunii, numai atunci Tudor Argeșei s-a putut mîntui și să participe la Congresul al Uniunii Scriitorilor și să-și scrie acele îndăcăruri, pe care istoria literaturii noastre le-a și înscris în paginile ei, versi argeșean a ajuns la marile mase, iar pamfletul lui i-a izbit necruțător pe dușmanii socialismului, ai poporului nostru.

Strins uniți, membri și nemembri de partid, în jurul Comitetului Central, avem datorită să muncim pentru ca politica partidului să se înfățișeze în toată purtarea ei. Este o sarcină înaltă de cei ce ne-au apărut denunțarea, fața de cei ce au asigurat creații noastre condițiile ca să urce cîntările cele mai înalte.

Referindu-se la daunele aduse de Iosif Chișinevșchi și Miron Constantinescu în domeniul culturii, vorbitorul a spus:

„Iosif Chișinevșchi ducînd o politică antiparticipativă, făcîndu-și în mod incompetent, a cultivat în rîndurile scriitorilor relații care nu pot exista între oameni de tip nou, relații care nu au nimic comun, dar absolut nimic, cu viața de partid, cu morala comunistă, cu viața cea nouă care pulsează puternic de la un capăt la altul al țării. Prin sfîrșiri și înșirguri, prin măsuri arbitrare, stabilirea regimului preferențiale pentru unii, în vreme ce izbea necruțător în reprezentanții de valoare ai literaturii noastre, în creatorii legați prin tot ce au ei mai sînt și mai bun de poporul nostru.

Niculae Stoian

Referindu-se la succesele raportate de dramaturgia noastră în perioada dintre primul Congres al scriitorilor și actuala Conferință, vorbitorul a spus: În acești ani, frontul nostru scriitoricesc s-a îmbogățit cu un pluton nou de dramaturgi, al căror aport substanțial s-a simțit pe scenele teatrolor, prin lucrări îmbrățișînd o tematică variată, exprimată prin modalități artistice inedite. Alexandru Mironescu, „Zăriștii” și „Celebrale 702”; Titus Popovici, „Reprezentanții”; Doru Dorian, „Dacă veți fi întrebați”; „Secunda 68” sau recenta sa piesă „De-nar li iubireli”; Paul Everac cu „Poarta” și „Ferestre deschise”; V. Em. Galan cu „Prietenă mea Pix”, Sidonia Drăgușanu cu „Ficele”, iată o parte din titlurile care au sporit peisajul nostru teatral, îmbogățindu-l, făcîndu-și mai amplu și mai divers, prin armarul noilor creaturi, care au adus în dramaturgie o notă personală muncită de ei pînă atunci în alte țenuri ale creației. A-

ceastă infuzie de energii proaspete a fost un alt mai vînt în viața fiecărui dintre noi dramaturgi au adus un accent care este numai al lor. Fiecare din lucrările noi apărute au stîmrit discuții, dar mai important decît orice și că fiecare din aceste noi piese a stîrnit interesul publicului și al criticii. Poți avea obiecții critice la „Celebrale 702”, dar nu poți nega verva debordantă, umoral succulent, dar mai ales — și aceasta e caracteristica majoră a lucrării — patosul demascator. Poți face rezerve cu privire la „Prietenă mea Pix”, dar nu poți să treci cu ușurință peste faptul că piesa a îmbogățit galeria eroilor noștri cu unul pe care dramaturgia noastră nu-l avea încă: eroul pozitiv liric. Piesele lui Paul Everac au fost primite de critică cu suferință împărțite, dar mai important decît o judecată de valoare definitivă cu privire la creația acestor scriitori, de la care mai așteptăm este totă lucrări și mai realizate, este mo-

bilitatea lui creatorilor, o ureche atentă la problematica contemporană, sensibilitatea lui la formele noi și îndrăznețe.

Toate aceste succese certe, subliniate de adunătura publicului nostru, care acordă un interes tot mai sustinut lucrărilor de teatru originale ne îndreptățește să nu ne declarăm mulțumimii cu treapta atîmși și să nu arzim la una superioară, la treapta acestor lucrări de teatru care să reflecte cu și mai mare fidelitate epoca.

La această cămină al scriitorilor încă meacoșilor, venim să luăm cu propria mea creștină în ochii vîntului să vorbesc despre „Scriitorii”. As fi mîntuitor cu dumneavoastră și ca mine înțelegem că în artă și în tot ce se scrie spus sau scris cu privire la creația literară, considerăm că în înțelegere just. Dar atunci cînd se exercită o critică tendențioasă, esențială e nu să respingem ce și se pare eronat, ci să le păstrăm de ceea ce este adecvat. Fără așteptăm de scriitorii care să se lăture la masa înaintea care scriitorii. Am înțeles, în toate cazurile de scrierile comuniste, în care este clar că Raportul este perfectă deplină — și au avut dreptate și criticii care au ridicat la îndoială problema — cu demasurarea demersurilor negative nu se face de-a lungul piesei cu egală seriozitate, în dauna acestei sarcini. Una din caracteristicile de bază ale scrierilor realist-socialiste este tendința de a se lăture la masa înaintea care scriitorii.

Am gîndit atunci că o vreme, — aproape zece ani — Tudor Argeșei, datorită politici și practicilor conservate de I. Chișinevșchi, a fost înțeles departe de viața literară. N-am putut să-l ascultăm îndemmurile maritate pe care numai un mare poet se poate rostii. Este adevărat că demoul creației nu l-a dat pace și pana lui nu a zăcut ușor și tristă pe masă. A muncit, a scris, a creat. Dar boala de aur și migrația inspirate pe țările vieții și care aveau să îmbogățească mîntea poporului și să-l bucure sufletul au stat un deceniu în șapet, și aceasta nu din vreața lui Tudor Argeșei.

Nu mai cînd conducerea leninistă a partidului nostru a lăsat practicile daunătoare, antiparticipative ale fracțiunii, numai atunci Tudor Argeșei s-a putut mîntui și să participe la Congresul al Uniunii Scriitorilor și să-și scrie acele îndăcăruri, pe care istoria literaturii noastre le-a și înscris în paginile ei, versi argeșean a ajuns la marile mase, iar pamfletul lui i-a izbit necruțător pe dușmanii socialismului, ai poporului nostru.

Strins uniți, membri și nemembri de partid, în jurul Comitetului Central, avem datorită să muncim pentru ca politica partidului să se înfățișeze în toată purtarea ei. Este o sarcină înaltă de cei ce ne-au apărut denunțarea, fața de cei ce au asigurat creații noastre condițiile ca să urce cîntările cele mai înalte.

Referindu-se la daunele aduse de Iosif Chișinevșchi și Miron Constantinescu în domeniul culturii, vorbitorul a spus:

„Iosif Chișinevșchi ducînd o politică antiparticipativă, făcîndu-și în mod incompetent, a cultivat în rîndurile scriitorilor relații care nu pot exista între oameni de tip nou, relații care nu au nimic comun, dar absolut nimic, cu viața de partid, cu morala comunistă, cu viața cea nouă care pulsează puternic de la un capăt la altul al țării. Prin sfîrșiri și înșirguri, prin măsuri arbitrare, stabilirea regimului preferențiale pentru unii, în vreme ce izbea necruțător în reprezentanții de valoare ai literaturii noastre, în creatorii legați prin tot ce au ei mai sînt și mai bun de poporul nostru.

Mihnea Gheorghiu

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Vorbitorul s-a referit mai întîi la revista „Secolul 20” care a început să apară de curînd. O revistă cu acest profil apare pentru prima oară în istoria literaturii rominești. Oprimdu-se asupra unor deficiențe ale revistei,

Gherman Titov

Aesigur, preocuparea noastră cea mai pasionantă erau filmele dintre care unele le-am văzut de cite douăzeci de ori. Luxul bițetelor îl negam principal și pătrundeam în sala de spectacol pe căi ră-mase în veci necunos-cute pentru controlori. Primele filme pe care le-am reținut de la început pînă la sfârșit fuseseră „Insula misterioasă” și „Parhomenko”. Cel din urmă mă impresionase prin numărul de lupte corp la corp... Am început să citesc devreme și mult, și oricît se străduia țina să-mi planific lectură, citeam la întimplare. Prima carte care mă curcisea, fu „Doi căpitani” de Ka-kerin. Am citit-o dintr-o răsfațare, pitindu-mă în magazine, căci de fapt trebuia să învăț pentru examenul de geometrie.

Primum „mecanism” care mă impresio-naua fu aparatul de proiectie. Desce-ori în timpul proiectării filmului la Clușul nostru mă așezam mai aproape de operator, urmărindu-l cu atenție zădărnica. În cele din urmă am învățat numărul mașinii și am început chiar să-l ajut pe operator. După aparatul de proiectie am studiat automobilul, apoi m-a atras centrala electrică a avio-nului. Aceasta se defecta curent, și atunci, eu împreună cu încă doi-trei enuzaști, deveneam timp de citeva luni „brigada de reparații”.

În ultimele clase a început epoca pasiunii noastre pentru radio, sub in-fluența profesorilor. Ivan Vasilevici Kaiș ne deprindea răbdător cu o gin-dire matematică independentă; se bucura cînd demonstram într-un fel nou o teoremă. El ne antrenau și pe noi, împingîndu-ne dragostea pentru obiectul său. Profesorul de fizică Se-muon Nikolaevici Vanușkin, rămînea cu noi după ore, mesternind noagafoana și receptoare pentru stația școlară. Bicicleta tatii rămăsese însă obiectul constant al adorației mele. Cu timpul m-am decis s-o folosesc ca instrument de antrenament pentru exerciții fizice. Colegii mei, mai ales la ultimele clase, ațuzaseră niște bălgani. Iar eu?.. Ce le puteam opune eu, cu statură mea joasă? Numai agilitatea, rezistența, forța fizică. De aceea vara, în fiecare zi, umblam o sută de kilometri cu bicicleta, ba urmind un traseu sta-bilit de mine, ba executînd însărcinările mele. Mersul după piine era treabă de o clipă, dar eu luam bici-cicleta pornind într-un raid de treizeci de kilometri pînă la un sat îndepăr-tat. Ca să-mi completez „suta”, făceam un ocol de treizeci și cinci de kilo-metri pînă la bunici, la Maiskoe Uro. Poposeam zece minute în drum — era un loc frumos. Dumbrava de mesteceni decăa, egală se contopeste vara cu goul galben al holdelor. Cînd bate vîntul, valurile grînei ar-ataca coloana alb-roză de mesteceni. Mesteceni se miște, susur din șep-cile buclate, dar stau neclintii — min-dri, puri, proaspeți și extraordinar de frumoși. Imi amintesc de tabloul acesta totdeauna, cînd mă gîndesc la anul meu natal.

...Copilăria și primii ani ai tinereții s-au terminat în ziua în care am pri-mul diploma de maturitate. Tîna minte bine acea zi: dimineața pornii cu un prieten, Mișa Karapotkin, cu un ca-mion, departe, după lemne. Ne că-mbeam să ne întorcem pentru a nu întîrzi la școala școlară și pentru a avea timp să dăm drumul curentului la centrala noastră electrică.

Motorul s-a încălzit, drumul era dîtlic, camionul — încărcat pînă la refuz. La cîteva kilometri ne oprim pentru a mai răci motorul, și apoi porneam iarăși. Am sosit în sat cu citeva minute înainte de începere-

tu serbării, am descărcat lemnele și fugiram la școală. Mișa intră primul în clădirea centralei — se grăbea să facă contactul și nu observase că a-cesta e deconectat de bujie și se află pe cursorul plin de benzină. (Probabil că băieții au încercat fără noi să dea drumul cursurilor dar nu „susțină”) Mișa amuci manipula mecanică și mîndria noastră — centrala electrică a școlii — se aprinse ca o torță. Muș-fără să ne alarmăm, am stîns focul cu nisip, cu hainele noastre, — abia după aceea am dat drumul la curent. Ne-am ascuns hainele arse, negre de funingine, apoi am sosit de-a dreptul la serbarea noastră de absolvire, cînd directorul își începeu cuvîntarea...

DRUMUL SPRE AL CINCIULEA OCEAN

Sincer vorbind — toată viața, (și acum) am avut norocul să întâlnesc oameni cumsecade. Așa s-a întîmplat și la Maiskoe Uro și la Polkovnikovo, unde mă înconjurau băieți curajoși și cinstiți, și unde la fiecare pas întâl-neam oameni atenți și buni. Așa s-a întîmplat și la Comisariatul Rațional din Barnaul în ziua care mi-a hotărît drumul viitor.

Pe atunci m-am și deced să devin aviator, și din ziua în care luasem hotărîrea, mă cuprinsese dorința de a urca într-un avion și de a zbura. Și cînd la Comisariat fui întrebare a doua oară ce aleg, flota sau aviația, răs-punsul: — Școala de pilotaj.

— Dacă vrei să devii pilot adevărat, subliniind cuvîntul adevărat, imi spu-rie un căpitan al cărui nume nu l-am

ȘAPTESPREZECE ZORI ÎN COSMOS

aflat, ia o hirtie și scrie cererea te primire în școala pregătitoare de zbor. Habar n-aveam ce înseamnă școala pregătitoare. Aviații în schimb des-plănuș, dar din fericele în curînd începu studiul mașinii de zbor, și am uitat toate necazurile. Tehnica îmi place. Totdeauna m-au atras tractoarele, mașinile și de aceea avionul și motorul le-am învățat dintr-o dată. Califica-tivele bune care apăreau în fața nu-melui meu nu-mi cereau eforturi deose-bite. Cu aceeași plăcere studiam navigația, meteorologia.

Curios, dar nu mi-a rămas în minte impresia primului zbor de familiariza-re cu „IAK-18”, și nici cea a pri-mului zbor independent. Mi se pare că asta s-a întîmplat pentru că generația noastră a cunoscut din copilă-rie faptele eroice ale așilor care zbu-raseră peste Polul Nord și aviația de-veni o nojune obișnuită, — aviația ce-mai priveam avionul cu „gura căscă-tă”, „cu răsufurarea opriților”.

Tin minte numai că la deolare mea surprins stepela imensa soierne și ceea ce se vedea de sus. Zborul începură în primăvara anului 1954. Pămînturile se deslețeau, și de sus munca poporului sovietic era de-sebit de pregnantă. Dimineața, la de-colare, vedeam doar o brază subțire pe marginea căreia, cu un gîndac negru, se mișca tractorul, tirînd după el plugul undevara spre zare. Seaua, acasă, tă brază devine lungă și densă. Zi de zi ea se lărgeste, pînă se desțoară dintr-o margine a cerului în alta. A-

poi pămîntul arat se acoperi cu ver-dele gingaș și timid al încoțîrilor; îngălbeni spre toamnă, iar cînd se terminară zborurile pe „IAK-18” vâ-zurăm grămizile gigantice de grîu au-riu, adus la elevatorul de lingă sta-ția de cale ferată.

Occupați cu studiul teoriei toată ziua, oboseam în așa hul că seara, abia ajuns la bordurile cădem amori-tii pe pat. Iar dimineața începeam iarăși zborurile în cerc, în zona de pilotaj. Trebuia să zburăm astfel, în-cît să intrăm în școala perfect pregă-tiți. Lucram din toate puterile, dar observai că instructorul meu, Gonșev e mereu nemulțumit de mine. Mă străduiam să calculez cit mi corect virajele, să execut districți figurile și mi se părea că zbor bine, în orice caz, nici rău, nici mai bine, decît cel-ălalt. Dar Gonșev fără să-mi spună nimic concret, rămînea totuși nemul-țumit.

— Cînd mă uit la tine, nu pot să știu niciodată cum ai să zbori data viitoare...

Abia mai tirziu am înțeles cauza nemulțumirii sale. Există unii aviatori care, după ce se familiarizează cu mașina, pot să execute absolut identic sute de decolări și aterizări, sute de viraje de luptă în looping sau tonou. Eu nu reușeam însă. Fiecare zbor îl concepeam într-altfel, îl executam într-altfel și probabil că o asemenea inconsecvență nu plăcea de fel in-structorului...

Odată, obosit și enervat, m-am de-partat de bordurile și m-am culcat pe lîrbă. Cerul nocturn se desăfășura sus, imens. Ca o cobolîț uoară se arucia peste univers Calea Lactee. Stele că-zătoare cădeau și se stingeau fără să atingă pămîntul. Un sentiment ciudat de indiferență m-a cuprins, și am hotărî: „Gata! La dracu aviații! Imi fac cei doi ani la infanterie și mă întorc acasă. Întru la institut, mă fac inginer, agronom sau orice — doar să plec de aici.” Hotărîrea aceasta mă ușura, și voiam să mă îndrept spre bordul că să scriu ciorna rapor-tului, cînd totul se schimbă. De de-partate, din clubul nostru, vîntul aduce melodia calmă, cunoscută din copilă-

rie. Era acei „Dans slav” de Dvorjak- pe care tata îl cânta serile, cînd se în-torcea obosit de la școală. Mișca-mîntul cum încremeneam cu soard-me-a ca să nu speriem melodia, și nu în-trerupem mișcările ușoare ale acru-gului.

Casa mea imi apăru în față și dorii grozav să mă pomensec acolo, lingă tata. Mi-am inchipuit că deschid ușă... „Cine-i? întrebă tata, lăsînd jos vioara... Te-ai întors băiete?... Doar al vru să te faci aviator. Ori ai și deven-it?... Ce am să-i răspund? Că nu mai vreau, că nu-mi reușește ateriza-rea?... Înainte de a trîni o ușă, gin-dește-te cum ai să bați iarăși în ea”, — imi amintii proverbul englez și... n-am trîniat ușă scoliui...

Cînd programul zborurilor pe „IAK-18” fu încheiat, traserăm la rezele „IAK-11” și atunci am înțelea că nu mai pot să nu zbor. Poate că asta s-a întîmplat pentru că am în-filnit iarăși un om deosebit — in-structorul Kiselev, aviator; foarte exigent și hotărît.

— Pregătesc piloții de vînătoare, care răspund singuri pentru tot. Și deseori plătesc eu viața, nu numai a lor, ci și a tovarășului. Și dacă ești un neisprăvit pe pămînt, în aer vei rămî-ne la fel.

Eram pe atunci sergent, și Kiselev mă certa pentru cizmele nelustruite, nasturii și rubăștile mototolite ale cursurilor noastre. După ce făcea ob-

servația odată, el n-o mai repeta, și odată, observînd că încălciările con-tinuă, mă șerse de la zbor. Rătăcîsem o zi, două, trei, lingă bordurile. A pa-tră zi, comandantul adjunct al escadrilei, maiorul Tonin, dădu de mine.

— De ce nu zbori? — Nu știu...

— Urcă în aparat. M-am instalat în carlingă și Tonin comandă: „De-colează!”

În aceste trei zile mi se făcuse alt de dor de manșă, că ridicai Iakul cu deosebită plăcere și eleganță...

— Bine, — spuse pe pămînt Tonin — Poți să zbori!

Nu știu dacă grupa noastră deveni mai ordonată, nu știu despre ce stătu de vorbă maiorul cu căpitanul, dar din ziua aceea nu mai fusesi șers de la zbor, și în curînd participai la prima luptă aeriană de antrenament.

Lucrurile s-au petrecut în așa fel, încît de mine se ocupară numeroși instructori. Toți erau aviatori perfecți și buni profesori, și fiecare vroia să ne transmită nouă, tineri elevi, experien-ța lor de luptă dobîndită în anii grei ai războiului trecut.

Mi-l amintesc pe căpitanul Maxi-mov, „Luptele” aeriene alături de el erau dificile, dar și interesante, pentru că creea asemenea condiții și situații, încît eram nevoiți nu numai să urmă-rim aparatului cu asta mă deprinse-m pe nesimțite dar și să fim la cheremul său. Iar el se comporta de parcă era singur în tot cerul. Și o făcea nu numai în cursul „luptelor”, dar chiar în drumul spre zona de pi-lotaaj.

Odată eram pereche cu el la înăl-țimea de o mie de metri. Timpul era minunat, „Iak-urile” noastre pluteau lin peste cîmpii tomatice. Ca de obi-cei priveai spre pămînt să văd ce mi-ai și nou acolo... Cred că l-am pierdut din ochi pentru o clipă pe Maximov, dar cînd privii înainte și în stînga — înghețai; instructorul nu era niciieri...

Ne întorceam la aerodrom și să vin fără perchea mea, însemna să mă fac de ris. Cînd și încotro s-a dus? Unde să-l caut?

Am pus Iak-ul pe planul sting. Ni-mic. Apoi ser dreptă, tot așa. „Ce dracu? — Injurai și tăcu îndată: un-deva în depărtare la orizont, cam la o sută de metri de pămînt, zării și-lietua minuscule a avionului lui Ma-ximov. Acesta observase că nu-l ur-măresc, dar cînd a avut timp să mă-rească viteza și să plece alt de de-partate — asta n-am înțeles-o — și nici n-aveam timp. În picaj, cu maximă viteză îl ajunsei pe Maximov, mă a-propiai de aripa lui și aterizai odată cu el.

Jos, scoîndu-mi cascheta și parasu-tă, îl întrebai pe instructor.

— Ca s-a întîmplat?

— Totul e în ordine. M-ai ajuns, așa că n-am nici un fel de observații... În zborul următor mă aștepta o in-cercare cu mai serioasă. Iar eram pe-reche cu Maximov. La stînga, înain-te, la vreo trei metri de mine, Iakul lui plutea liniștit, înșurubat în aer. Și deodată el întoarse brusc ser dreptă. Mi se păru că acuși se va petrece ceva îngrozitor, că avioanele noastre se vor ciocni, pentru că după o asemenea coliziură urmează virajul, și eu voi intra în Maximov. Indepar-tată manșă de mine, coborii vreo 20 de metri și acolo, continuai să zbor alăt-uri de Maximov străduindu-mă să nu-l scap din ochi. Iată că el s-a in-departat și iarăși zburam normal. Mă apropiiai de el, dar nici nu mă linș-ițisem în urma primei emoții, că el întoarse iarăși brusc...

Și iarăși am coborît, și peste o clipă l-am urmat.

— Ce s-a întîmplat — îl întrebai prin radio. S-a stricat ceva la co-menzii?

— Totul e în ordine. N-am obser-vat...

Zborul meu pe rectorul „MIG” îl voi ține minte totdeauna. Instructorul meu era de data aceasta maiorul Vla-dimir Ivanovici Gumenikov, coman-dant sever și drept. La orice oră se fixau zborurile, el apărea proaspăt ras, călcat, și se supăra cînd un aviator venea dimineața cu o barbă mare și cu rubașca șfonată.

Orice militar trebuie să fie ordonat, iar aviatorul cu altă mînt, repeta el. Pe „MIG” n-ai timp să termini ceea ce n-ai avut timp să faci pe pămînt.

El însă făcea multe lucruri și în cer, și pe pămînt. Nu exista în toată regiunea militară un aviator interceptator mai bun decît el: nimeni nu nimeria mai bine țintele terestre și aeriene; era deseori lăudat ca un maestru. Cu el trebuia să zbor prima oară pe un rector.

— Faci totul singur, eu controlez nu mai.

Cînd avionul nostru mic și zvelt, turnat pară din metal și viteză, apăru pe pista de decolare, am mîrit tura-țiile motorului. Eram obișnuit cu Iakul care înainte de zbor trebuia să a-lerge pe sol cum un minut, iar aci nu observasem cum Migul se deprin-se de beton. Pînă am strîns șasiul — ur-casem deja la cincisute de metri, iar după instrucția trebuia să vitez la douăste. În față, pînă la orizont, s-a întins o fișie. Trebuia să scot ga-măsiul să aterizez. Am transpirat de în-cordare.

Mi se părea că totul durează prea mult, dar în realitate nu am trecut decît 14 secunde. La întrebarea mea „Cum am zburat” instructorul răs-punsu:

— Excelent!... Așa se întîmplă cu fiecare aviator care trece pe un avion cu viteză mai mare. Ai să te obiș-nuiești?

După citeva zboruri mă obișnuii într-adevăr cu viteza „Migului”. Cor-pul s-a deprins cu vitezele ascunse în aripile oblice ca virtuțile de să-geată și în motorul puternic, din corpul scurt și robust al avionului. Senzația vitezei uriașe a devenit și mai netă cînd am început studiul e-lementelor de luptă aeriană, al tra-gerii în ținte terestre, al urmăririi și atacării avionelor „dușmane”.

Nu e ușor să exprimi în cuvinte „poesia aerului” pe care o simte omul din avionul cu reacție, cînd într-o fracțiune de secundă se contopesc în el timpul, viteza și forța crescîndă a motorului și posibilitatea de a proiecta avionul în cerul nemărginit. Ceva a-totputernic și arzător invadează fie-care celulă a corpului, capătul flecă-rite fibre nervoase, iar tu însuși arzi de dorința de a-ți pilota și mai repede avionul, de a simți în palma mîinii drepte frecarea aripilor sale de aer, în timpul unui viraj brusc...

Ca liliacul alb se-ăștern în noapte. Am să sâdesc mesteacănul pe Volga. Iar tu să-l îngrijești și să rămîna o amintire-a noastră, totdeauna.

...Cerul e cer. El aduce bucurii, că-leşte omul, îl face hotărît și prudent. El aduce feroceia zborului, dar tot el perpetuează amintirea celor care nu-l vor mai tăia cu aripa.

— Dar și pămîntul e pămînt. Și el e plin de minuni, și odată el m-a întîm-pinat cu o surpriză neașteptată și... plăcută.

In romnește de CRISTINA LUCIAN (Va urma)

D I A L O G

Trec într-o zi pe șoseaua din Brănești cu Maria Șerbănică, bi-bliotecara din sat. Mergem la Căminul cultural care e foarte aproape de bibliotecă. Dar acolo nu găsim pe nimeni, Că-minul e închis — ne uităm pe ferestra: o sală destul de mare, scenă frumoasă, citeva scaune răsturnate. N-avem noroc. Sîm pe ferestre din față și eu mi gîndesc: de ce e făcut?... — Cînd imi aduci cartea?, strigă Maria Șerbănică și un tînar care trecea pe șosea vine spre noi — nu știu dacă are 22 de ani. E înalt, subțire, cu o coamă abundentă, toată numai înel.

— Am citit-o, zice el respectuos, oprindu-se în fața noastră; rămîne jos, nu are alături de noi pe scără. El chemă, nu vine... „Să foarte bine și acolo”.

— Dacă nu v-am adus-o pînă a-cum, e pentru că am uitat.

— Ai mai multe cărți luate? — Se apără.

— Nu, numai p-ala.

— Care? — „Setea”.

— E bună? — Păi, dar desigur, face el. Nu-i vorbă că mie imi și plac cărțile cu țărani, am citit și „Moromeții” și „Desfășurarea” și, ca să zic așa, și altele. Dar, despre noi, cum să zic; acum ne-am adunat. gata: ne dezovertăm. Cărți despre asta n-am prea citit. Tăcu o clipă, se gîndi la ceva, apoi spuse: și eu războiul. Nu prea găsesc un roman așa, mai mare, cum ar fi „Calvarul” ori „Pe Donul liniștit”. Cu lupte și cu al-te.

— Ți-a plăcut „Calvarul”? — Păi, dar desigur.

— Cu... — Am citit-o. — Interlocutorul meu meditează. Sint curios să văd ce o să-mi spu-nă. Insirși și hotărăște.

— E actuală. — Cum adică? — Păi, acum, de cînd cu rache-tele... Unul de la noi l-a cumpărat și pe Gagari și l-a pus la pikup.

— Face gesturi largi și abia acum bag eu de seamă titlul cărții pe care o are în mînă: „Cartea preșe-dintelui de gospodărie colectivă”.

— Vrei să îti locul președintelui vostru? — Înțelege la ce mă refer, ride și protestează lovind cartea de ge-nunchi.

Luna cărții la sate

— Ei, parcă de asta o citesc eu! Citesc, ca să văz ce face el, cum face, și dacă e la un caz că uită ceva, de care are absolută nevoie, să-l ajut. Parcă dacă citesc despre plante și despre cereale și despre cum e cu solul de la noi, sau despre porcine, sau despre religie, parcă sînt popă sau zoolog, sau a-gronom? Asta folosește și mai spui și la alții din învățămîntele tale. Nu e just așa?

— Ba da, așa era foarte just.

— Păi citesc de toate, zise el. Credeți că numai despre sol? În-tr-un fel, face cu discernămint con-locutorul meu, cartea „Bărăganul” ar fi și eu „sol” în ea. Nu? In-stituții, în mare, cam asta ar fi; vreau să zic: să se scrie, că noi citim și, cum s-ar spune, și băgăm la cap.

— Ințelege la ce mă refer, ride și protestează lovind cartea de ge-nunchi.

— Ba da, așa era foarte just.

— Păi citesc de toate, zise el. Credeți că numai despre sol? În-tr-un fel, face cu discernămint con-locutorul meu, cartea „Bărăganul” ar fi și eu „sol” în ea. Nu? In-stituții, în mare, cam asta ar fi; vreau să zic: să se scrie, că noi citim și, cum s-ar spune, și băgăm la cap.

Să scoți cartea nouă, despre omenii noi, un ajutor al tău care îi se cuvîine și nu temei nu știu că-rei evadări, și nu o frumoasă in-tilitate, iată argumentul care de-vedește falsitatea acelei filozofii care

— Nici nu se putea, face el. Dar Sadoveanu a murit, nu e așa?.. I-am văzut și eu. Dacă nu l-aș fi văzut, n-oș fi crezut-o. Păcat! Oa-menii dînt-ăștia n-ar trebui să moară niciodată.

— Desigur, îi spun, niciodată. Și mă gîndesc la cărțile despre care am pomenit aici și care la Brănești, trecute din mînă în mînă, și-au scîmșat fila. Hieră li s-a șters pe alocuiri, scoarțele lor sînt acum moi, neapetuoase, par acum mici și strîmbe. Dar sint cărți și scri-torii în care omul poate avea în-credere.

Mircea TACIU

Francisca STOENESCU „Pace”

Mulțumim Partidului

(Urmare din pag. 1)

morții: „E grea, dar vom indepli-ni-o. Și vom depăși-o”. Sintem de-ar înarmați cu o inepuizabilă e-nergie: încrederea partidului în noi și încrederea noastră neclintită în marea cauză pe care o servim.

Nel știm că am rămas în urma vîetii. O simțim de îndată și de cite ori intrăm pe poarta oricărui uzine, ori urcăm prima treaptă a unei sciele. Sintem unitatea care a rămas în urmă în atacei vijelios pe care-l dă poporul țepi din tran-șeele muncite ale trecutului, pen-tru a cerceri reșta, nouă. Sintem unii de mai multe ori vîetani, — căci cu răbdare ne-a încredințat deseori imperiosului, — care ne dăm seama de primejdia acestui gol. Dar așa precum, pe front, se sădeau în ajutor unitățile și co-mandamentul vecin, am simții cal-dui ajutor al partidului care ne dă puteri să recîștigăm și terenu ce ne-a scăpat.

Nu ne vom mai mîștami la de-scrieri de suprafață, făcute cu len-tile, — fle ele și Zeis, — ci vom căuta să descifrăm cu ochi viu de om, care-l forța ce mișcă acești po-por pentru a realiza tot ce vedem, pentru a ne da seamă și a arăta tuturor, care sint mobilurile interioare ale oamenilor muncii de azi pentru a dezvolta în zecile și su-tete de mil de fruntași din uzine-le și minele noastre, șantiere, gospodării colective, gospodării de stat, atita entuziasm, abnegații și spirit inepuizabil de inițiativă, căci asta nu se vede în nici un stat capitalist.

Credem că am reușit. Ele vin din dorințele de eliberare și crea-ție, înăbușite în acești oameni se-cole întregi de-a rîndul, din voința lor de a licheida cit mai grabnic un trecut odios care le întucește amîn-tirile, și din încrederea nestrămu-

tată că vor realiza cu minile și cu mintea lor, o lume nouă, fericită.

Acești tezaur de energie a in-louciți forța de propulsie a oamenii-ur, ce sta, meschin, în orînduirea burgheză, în formula eufemistă „nervus rerum gerendarum”.

Nu am prins încă chipul omului nou, după dimensiunile lui de mitologie contemporană. Nu o vom putea face pînă nu ne vom ridica la înălțimea lui, pînă ce, prin e-ducația noastră, nu vom ajunge să vorbim cu el, de la egal la egal.

Iar dacă nu ne vom grăbi să a-juungem, se va înalța din popor, nemijlocit, acel mare scriitor cerut de nevoia de a se exprima a vre-mii, așa cum izbucesc de-a dreptul din pămînt o erupție elibera-toare.

Dar pînă atunci să facem apel la toți tezaurii de artă și inspiratie pe care atitea generații cu călăuș în gură l-au făcut zăcămint în noi, pentru ca într-o zi ne putem îndepărta și ne putem înălța pe-o fruntea sus în fața partidului rap-portînd: Am îndeplinit planul 110 la sută.

Aceasta e speranța, credința de astăzi din sufletele fiecărui dintre noi.

Și atunci vom scrie, desigur, mai multe cărți bune.

Mulțumim partidului, Comitetu-lui Central al P.M.R., personal to-varășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, încă o dată și neistovii, pentru toată renașterea noastră, pentru încrederea ce ne-a dat în puterile noastre, pentru marea ideal uman spre care ne conduce și care e marea noastră mîndrie de oameni.

Demostene BOTEZ

CRONICA dramatica

„GORKI SOARELU” de Maxim Gorki

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”

Insusire a marelui dramaturg este capacitatea ei de a se deschide unei infinitati de versiuni scenice...

clan Pintilie, a rezultat un spectacol interesant, obtinandu-se, asa cum au dorit regizorii, un maximum de tensiune print-o abordare „la rece” a piesei...

S-ar parea ca problema „dozajului” o secundara, nedecisivă în realizarea unui spectacol: un grad mai mult sau mai puțin de dozaj...

un savant de o mare noblete și purtător al unei civilizații care nu pot repara decât incalculabilele naufragii...

Un mare interpret al rolurilor de interiorizare, Ovidiu Bontocă a intrat în personajul Lizei spaima de oameni și dragostea pentru ei, luciditatea în fața păcatului social al individualismului...

Vaghin rămâne, în felul acesta, un izolat printre ceilalți, ca deținător unic al poziției cele mai retrograde.

O mare interpret al rolurilor de interiorizare, Ovidiu Bontocă a intrat în personajul Lizei spaima de oameni și dragostea pentru ei, luciditatea în fața păcatului social al individualismului...

„Va fi, poate, greșit înțeles, că o poziție contradictorie a cronicarului, neprevăzută între apreciere inițială dată spectacolului și observații ulterioare formulate pentru a înlăunsa pe similitudine alți stări interioare...

Scenă din spectacolul „Copiii soarelui”.

Cu Liliana Tomescu și Iurie Darie

Despre noul film al lui GOPO

Răspunsurile vin prompt, în cascada. Liliana Tomescu vorbește firesc, fără supărătoare, cu o seninătate...

— Aceasta nu ar duce la monotonia? — Depinde de noi toți. Totul este ca regizorii de cinema să ne cucerească mai bine...

ajutat să-l înțeleg mai bine. În clipa de aur, ne explică scena de multe minute. Turie Darie se scoală de pe scaun, se duce într-un colț al camerei...

Carnet CINEMATOGRAFIC

S-a furat o bombă

Totă suprafața ecranului e acoperită de un cimp cenușiu. Numai jos, în dreapta, se leagăna, strâmb în vânt, o floare albă, stăpânată...

Cadru din film

În apărarea acestei teze, „S-a furat o bombă” furnizează destule argumente convingătoare, cu toate că în unele scene din film textul vorbit și scris...

Într-o recentă interviu, Gopo — declarându-se uimic pe cale de a deveni cald în filmul pe care — solicita să fie judecat la el în cinca film. Nici public și nici critica nu poate aștepta pînă atunci...

— Ceva în genul cinematografului mut. — Nu cred. Aclos totu’ era îngrozit, se făcea exers de mimică, de mișcare...

— Într-o recentă interviu, Gopo — declarându-se uimic pe cale de a deveni cald în filmul pe care — solicita să fie judecat la el în cinca film. Nici public și nici critica nu poate aștepta pînă atunci...

— Ceva în genul cinematografului mut. — Nu cred. Aclos totu’ era îngrozit, se făcea exers de mimică, de mișcare...

— Într-o recentă interviu, Gopo — declarându-se uimic pe cale de a deveni cald în filmul pe care — solicita să fie judecat la el în cinca film. Nici public și nici critica nu poate aștepta pînă atunci...

— Ceva în genul cinematografului mut. — Nu cred. Aclos totu’ era îngrozit, se făcea exers de mimică, de mișcare...

— Într-o recentă interviu, Gopo — declarându-se uimic pe cale de a deveni cald în filmul pe care — solicita să fie judecat la el în cinca film. Nici public și nici critica nu poate aștepta pînă atunci...

De la un film la altul — constatarea că în industria cinematografică — sint preluate și prelucrate idei care îl urmăresc statornic pe Gopo, născute din însăși trăgăpăia epocii contemporane...

In noaptea spre 13

IF ilaul de aramă găsește în rîndurile spectacolului foarte mulți admiratori ai genului. Cîți nu-și amintesc încă de filmul „Alarmă în noaptea”...

— Ceva în genul cinematografului mut. — Nu cred. Aclos totu’ era îngrozit, se făcea exers de mimică, de mișcare...

— Ceva în genul cinematografului mut. — Nu cred. Aclos totu’ era îngrozit, se făcea exers de mimică, de mișcare...

Director: Acad. ZAHARIA STANCU. Colegiul redacțional: Acad. MIHAIL BENUIC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU (redactor șef) ȘTEFAN GEORGHIU (redactor șef adjunct), EUGEN IEBELIANU membru corespondent al Academiei R.P.R., ION MIHAILEANU V. MINDRA (redactor șef adjunct), MIHAIL PETROVEANU, CICERONE THEODORESCU, ION VITNER

Sergiu BRAND

